

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy disztribúcióval vagy körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint minden négyzög centim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Vécsey Sándor báró.

1837—1899.

Vármegyei közéletünk oszlopos alakjai sorából ismét kidőlt egy, a kit pedig a szeretet és ragaszkodás ezer meg ezer szála marasztottak helyében: Vécsey Sándor báró, valóságos belső titkos tanácsos, egy időben, bár csak rövid ideig, Zemplén vármegyének közszeregető főispánja.

Eppen azért, mert az élők soraiban olyan sok nemesen érző szív marasztotta, s éppen azért, mert nem csak közszeretető volt, de mindvégig az is maradt ebben a nagy, ebben a nemes vármegyében: mi természetesebb annál, hogy most, a midőn örökre elköltözött őseinek sírlakába, sokan, igen sokan, vérző szívvel siratják.

Valóban sokan; mert kevesen vannak ma már, nem mondom hogy itthon, de a honban is olyanok, mint volt szívben-lélekben az elköltözött Vécsey Sándor báró: igazi főnemes.

Mert az igazi nemesség forrása a szív, ő pedig csupa szív, csupa szívjószág volt.

Báró létére éppen nem azok közül való egy, kik azt hiszik, hogy az ember a bárónál kezdődik. Ő, báró létére, egész lényének előkelőségéről azt az önértetést tükröztette vissza, hogy az ember, még ha báró is, ott és akkor szűnik meg lenni ember, a hol és a mikor úrrá engedi magában és mások fölött dolyfósódnia a gögőt.

Ő magában sohasem engedte ezt. Nemes szíve, annyi szépnek, nemesnek, igaznak és jónak hűn buzgó forrása — hajh — miért is szűnt meg és miért szűnt meg oly váratlanul, dobogni? Most éppen, a mikor szép elhivatása volt, hogy „távol a hivataloktól”, miket életében s életének kifárasztásával éveken át viselt, magát kipihentette, belecsepegethette volna szívének egész emberszeretétét, hogy úgy mondjam abba a közjótékonyági gépezetbe: az ügyes-bajos szegény nép szellemi, erkölcsi és anyagi érdekeinek boldogításába.

Hogy már eddig is — a kezdet kezdetén — mennyi sok jót tett a népérdek istápolása körül: annak tüzetes ösmertetése nem e röpke

sorok szárnyára tartozik; azt azonban nem hagyhatjuk említetlenül és nem hagyhatjuk méltatlanul, hogy a nép — az a szegény nép, mely bizalommal hozzá folyamodott és az ő nemes, emberszerető szívében soha nem csalódott — Vécsey Sándor bárót áldja még a halóporában is, áldja szívében és még a nemzedékek rendjében sem hagyja az ő „kegyes szívű, nagy jóságú kegyelmes ur”-át megsiratatlannul, meggyászolatlanul.

Es a ki, mint ő is, egy hálás nép szívében él, nem hal meg egészen. „Non omnis morietur!”

A köztisztviselőt, Zemplén vármegyének kezdetben első, egyszersmind tiszteletbeli főjegyzőjét — hamarosan rá főispánját — én már csak a hírből ösmertem a kegyelmes úrban.

De ösmerik jól és nem hagyják ösmeretlenül a minden élők emlékét bemohosító idők nemzedéke előtt sem a vármegyének Evkönyvei.

Poros rugalmukban hogy háborgatom azokat a testes anná'eszeket és forgatom bennök a sárguló fóliánsokat, im' a szemembe ötlök a Vécsey Sándor báró neve mellett a „Vármegye-bizonyítványa.”

Olvasom, amint következik:

„Mi Zemplén megye közönsége adjuk tudatul és emlékeztetül, hogy a midőn a folyó 1870. év márc. hava 4-ik napján a fölmerült köz- és magán ügyek elintézése végett bizottmányi közgyűlést tartottunk volna, akkoron vármegyénk első al- és tiszteletbeli főjegyzője, Vécsey Sándor báró, illő tisztelettel azon kérelmét terjesztette előnkbe, miszerint úgy köz, mint magán életére, különösen pedig megyénk kebelében folytatott hivataloskodására vonatkozó hiteles bizonylatunkat levéltárunk jegyzőkönyvei és okmányai alapján, szükséges használat végett adnánk ki nekie. — Azután megtudjuk a bizonyítványból, hogy Vécsey Sándor br. 1861-ben ugyan a Nm. m. kir. a Helytartótanáchoz „fogalmazói gyakornokká” neveztetett ki — de mert „ezt a helyzetét huzamosabb betegeskedése folytán feladni volt kénytelen” — ugyanabban az évben tb. aljegyzővé neveztetett ki a vármegyéhez, azonban betegsége miatt, midőn időközben 1862—67 külföldön nagyobb utazást is végzett, valósággal csak az

1867. máj. 2-án tartott tisztválasztás alkalmával léphetett be a t. vármegye szolgálatába, a mikor is „szótöbbséggel első aljegyzővé” választott. — Hivatalos működésében pedig, nemesak a közigazgatási teendőknél, de a megyei törvényszék fenytő osztályánál való állandó alkalmaztatásánál is „oly szorgalmat és avatottságot fejezett ki, miszerint a megyei törvényszék elismerés és további felbuzdítás végett jónak látta „öt tiszteletbeli főjegyzővé leendő kinevezetésre ajánlani” — a mi az 1868. márc. 3-án meg is történt.

Jellemzi Vécsey Sándor br.-nak egész lelkületét, különösen pedig önmaga iránt való szigorú bírálatát, hogy habár az 1868. márc. hó 7-én egy üresedésbe jött megyei törvényszéki ülnöki állomásra helyettesítetett, midőn választásra került a sor és ő is kijelöltetett: e megiszteltetés elől legott kitért, okul adván, hogy az „ügyvédelemre jogosítványa” még nincs; ügyvédői oklevélét azonban — már akkor életének 32. évében járt — éjjel-nappali ernyedetlen szorgalommal végzett szaktanulmányainak, jogi tudásának és készségének teljes bizonyítványát — kihirdetés végett már a következő évben bemutatta. Mint aljegyző folytatta továbbra is hivatalát „fáradhatatlan buzgósággal és a vármegye általános elismerését kivívott képzettséggel” — mint a fentebb idéztem vármegye-bizonyítványa mondja.

A vármegye főispánjává 1873. évi nov. hó 8-ik napján kinevezetett, főispáni székébe dec. hó 1-én iktatta be a vármegye rendkívüli Közgyűlése, mely alkalommal főispáni beköszöntőjében, egyebek között, kijelentette, hogy főispáni hatalmát a törvény és az ősi alkotmány szellemében fogja gyakorolni. Az „egyebek között” pedig amik beköszöntő beszédében foglaltak — úgy látszik — ott volt, ha nem is a közigazgatás államosítása, de kifejezetten ott lehetett az egyéni elégedetlenségének egy-egy erősebb megnyilatkozása, ne mondjam elitől bírálat a közigazgatás akkori menete fölött; mert hiszen az akkori ékesszavu főjegyzőnek, ki az installáló rendkívüli Közgyűlés nevében üdvözölte, szinte polemikus beszédében ezeket is olvassuk:

„... fájdalom, az újabb időkben a hazai közigazgatás hanyatlásának okát sokan a

szinte elenyészett.

Ennek magyarázata abban keresendő első sorban, hogy a szállított röppentyűk nem ekrazittal, hanem csak közönséges puskaporral voltak megtöltve, mert a hadügyminisztérium az ekrazit használatát, tekintve annak veszedelmes voltát, egyáltalában nem engedte meg. A mozsarazás pedig nemesak a jelenlevő közönségben, de magában a kísérletező Raum Oszkárban is azt a tapasztalatot erősítette meg, hogy csak ezektől remélhető a sikeres védekezés a jégeső ellen. Ugyanis a mozsárlövés irányában a magasba felhajtott légtömeg sivitva szelte át a levegőt és sivitása a lövés után 10—12 másodpercig tisztán hallható, a miből úgy a lövés intenzivitására, valamint a magasságra is, melyig az felhat, következtethető volt. A következő napon a Muraközben eszközölt próbák még fényesebben igazolták az előző nap tapasztalatait. A röppentyűk alkalmazása nem bizonyult be célszerűnek azért sem, mert ezek elsülése fölötté hiányos és bizonytalan, a levegőben előidézett mozgás pedig csekély és e mellett a röppentyűk oly drágák, hogy gyakorlati alkalmazásuk még akkor sem volna ajánlatos, ha hogy hatásuk felérne a mozsár-lövés erejével.

Stájerországban, a hol a hegységnek egész láncolata el van már látva lóállomásokkal, alkalmunk nyílt az ottani nép tapasztalatait meghallgatni és megbízható forrásból nem egy érdekes adatnak jutottunk birtokába az eddigi erre vonatkozó megfigyelésekre nézve. Bámulatlankra kellett tapasztalunk, hogy immár itt hazánkban sem mi vagyunk az uttörők e téren, mert ott a Natárszállás 6 stájer birtokosnak magyar földön van egy-egy szőlője és azon egy-

Védekezés a jégeső ellen.

A „Zemplén” eredeti tárcája.

A „Zemplén” minapi száma tudósítást ad arról a katasztrófáról mely Tolcsvát és vidékét a júl. hó 24-én dühöngött vihar és jégeső folytán érte.

Mint hogy Alsó-Lendván, ahol lakom és a Muraközben ez idén — a m. kir. meteorológiai intézet közbenjárásával — a jégeső ellen védekező kísérletek már megejtettek, a t. szerkesztő ur b. engedelmével, a helyszínen szerzett tapasztalataimat a „Zemplén” t. olvasóközönségének tüzetesebb tájékoztatása céljából leírom.*)

Az alpesi vidékeken rég időktől szokásban van a felhők ellen harangozni, avagy lövöldözni, mert az ott lakó népek hite szerint az erős hanghullámok meggátolják a zivatar kitörését.

E megjegyzésnek előrebocsátása után röviden ismertetni kívánom a mult hónapban Raum Oszkár, a meteorológiai intézet I. asszisztense jelenlétében úgy az A.-Lendván, mint a Muraközben megejtett próba-lövöldözések eredményeit.

A próba-lövöldözések Alsó-Lendván a „Szent-Háromság” hegyén mentek végbe; még pedig fölváltva majd röppentyű, majd egy-egy mozsár lövetett ki. A röppentyűk nem feleltek meg a hozzájuk fűzött várakozásnak. Hatásuk

*) Ugy értesültünk, hogy Tokaj-Hegyalján, Tállyán, szintén előkészületeket tesznek a vészes felhők ellövöldözéséhez. A lövő-garnitúrákat ott is, mint A.-Lendván tette, a m. kir. meteorológiai intézet bocsátja a szőlőbirtokos hegyi község rendelkezésére. Szerk.

TÁRCA.

Diákszerelem.

Gyerekszívvél epekedtem
Egy csinos kisasszonyért.
S mivel én őt meg nem értém,
Azt hittem, hogy ő nem ért.
Titkos, sóvár győtrelemtől
A lelkem majd elepedt;
So' hse irtam még, mint akkor
Oly rémes-bús verseket.

Holdas éjen együtt ülve,
— Tán a szellő biztatott, —
Elővettem költeményim'
S felolvastam vagy hatot.
Mind az édes ajakáról
Szólt, ha jól emlékezem,
Sóhaj és vágy, sánta lábak
S rozsz rimekkel vegyesen.

S csak olvastam, csak olvastam
S nem lett volna vége tán,
De az én szép kis asszonykám
Mosolyogva néze rám.
„Te bohó,” szólt s enyelegve
Csókra nyújtá ajakát:
„Ha már annyit firkálsz róla,
Csókold is meg legalább!

(Újhely.)

Rosner Imre.

megyei önkormányzat tehetetlenségének terhét
róvják föl; én ezt az állítást határozottan té-
vesnek találom; mert ha el is kell ösmernünk,
hogy vannak a megyei önkormányzatnak kinö-
vései: de hát nem voltak-e az Olympus fényé-
nek is árnyoldalai, ebből azonban nem követ-
kezik az, hogy döntünk halomra az istenség-
nek épült csarnokot...

Ezért-e, mert már a beköszönésnél és üd-
vözlésnél, az adjon isten — fogadj isten mon-
dásánál megnyilatkozott bizonyos diskáns hang,
a mi később és hamarosan feszült viszonyná
válhatott a helyi közigazgatással elégedetlen fő-
ispán és a közigazgatást igyekezettel ki-
szolgáló tisztikar között, — vagy talán inkább
azért, mert az akkori politikai viszonyok gyöker-
es átalakulásában kiesücsösödött közkormány-
zati elvekkkel, az u. n. szabadelvű fölfogással,
az ő konzervatív egyéni meggyőződése ellentétbe
helyezkedett: már 1875. máj. 11-én, tehát nem
egészen másfél év múltán, bucsuzó levelet intézett
a „mélyen tisztelt megyei közönség”-hez, tudtul
adván, hogy főispáni székéről leköszönt és hogy
lemondását Ofélsége el is fogadta.

Ebben a levelében írta még „szinte tisz-
telettel párosult hazafiai üdvözléssel” hogy: nem
hagyhatja el a vezetése alatt volt törvényható-
ság főispáni hivatalát a nélkül, hogy „azért a
„hazafias készségeit, a melylyel öt hivatalos mű-
ködésében támogatni sziveskedett a vármegye
„közönsége, ugyszintén azért az előzőkenységért,
„a mivel társadalmi téren találkoznia szerencsés
„volt, őszinte köszönetét ne nyilvánítsa.”

Ha mindeddig nem is volt volna a szeren-
cesfia — mert bizony sok csalódáson vezetete
keresztül az élet, míg rávezette arra, hogy csak
egyetlen egy kincs, a szellem kincse az, minek
rablója nincs — inentől kezdve, a mint főis-
páni székétől bucsút vett, egyre magasabban
derengtet előtte a jósors csillaga... Legutóbb a
„legmagyarabb főherceg”-nek volt három éven át
főudvarmestere, míg az 1897. végén, akkor már
mint Ofélsége valóságos belső titkos tanácsosa
és a vaskorona-rend nagykeresztjének birtokosa
is, nyugalomba vonult. B-Szerdahely község-
ben, a kies Bodrogköznek e hajdan történeti sze-
repü, most csendes kis fészkeben, élvezte azt a
horáciusi érzést, azt az igazi boldogságot, a mit
a hivatalos gondok alól való fölszabadulás biz-
tosított kipihenés után sóvárgó testének és lel-
kének egyaránt.

A „bodrog-szerdahelyi excellenciás” ur, ki
„procul negotiis” otthona körében leereszkedő
nyájassággal hallgatta meg a bizalommal hozzá
merészkedett szegény népek ügyes-bajos dolgait,
nem zárkózott el falusi esendes magányában
a vármegyei közügyek hullámveréseitől sem. Sőt
egy volt magnásaink sorából, ki — ha egyszer-
készer el is maradt a vármegye székházának
Közgyűléséről — mindig hűségesen ellátoga-
tott az ősi terem zöld asztalai mellé. De ott már
inkább csak a néző, mint a vezető szerepét
vitte. És nagy jószágával, minden legesekélyebb
gőg nélkül való, igazán főúri bánásmódjával
érdemessé tette magát mindnyájunknak, a kik
körében megfordultunk, legbuzgóbb becsülésére.
És volt-e csak egy is közöttünk, a ki a „ke-
gyelmes ur” nyájás, szelid körében annyiszor-
mennyiszor, de minden bizonynyal felejtethet-
lenül meg nem fordult volna?

Azért halála, mely az aggasztó betegség
előpósta nélkül következett be, mikor július

egy löállomása. Ott már a mult évben erélyesen
folyt a védekezés.

Raum Oszkár — két napi itt tartózkodás
után — mint lelkes apostola ügyünknek, tért
vissza a fővárosba, igérve, hogy érdekünkben
minden lehetőt el fog követni s teljes odaadás-
sal fog közreműködni arra nézve, hogy törek-
véseinket az óhajtott siker koronázza.

Minden nagyobb találmánynak, újításnak a
kezdeté nehéz. Az előítélet, kételkedés, pesszi-
mizmus egész láncolata gördül az e féleknek
utjába! Így e védekező kísérleteknél is. Nagy
dolog a természet elementáris erejével szembe-
szállani és győnge emberi erővel gazdaságunk
legveszedelmesebb ellenségeinek hatalmát meg-
törni. De mily kecsesgető a remény, hogy ez
sikerülni fog, mily óriási megnyugvást, mennyi
áldást hord kebelén e kérdés sikeres megoldása!
Valóban érdemes érte fáradsunk, érdemes érte
áldoznunk, mert még ha balsiker érne is ben-
nünket, megmarad az öntudat, hogy megfelel-
tünk hazafiai kötelességünknek. Mert itt nem-
csak saját érdekünk megvédéséről van szó, ha-
nem arról is, hogy száz meg száz szegény
embernek csekély termését megóvjuk, a kiknek
ez megélhetést vagy nyomort jelent, a szerint,
amint szőlőjük megmarad, vagy elpusztul.

Erős a hitem, hogy szavam nem fog ered-
mény nélkül elhangzani, s az érdekeltég nem
késlekedik a közigazgatási szempontból oly
fontos terv keresztülviteléhez szükséges áldo-
zatot meghozni Tokaj-Hegyaljánkon sem!

Egyesülésben van az erő!

Kormos Ármin.

31-én hírül ment, az egész vármegyében sok-sok
igaz könyvet fakasztott.

Hogy jeles hazafi volt: köztudomású; de
azt, hogy a szegény népek kitünő barátja volt:
csak kevesen tudják, mert hiszen — az Irás
szavaival szólva — mikor a jót gyakorolta jobb
kezével, nem tudta azt a balkeze sem.

Epp ezért sirkövére — mint jellemére rá-
illettek — ráillenek Arany-nak Deák-ról
mondott eme szavai

„... nagyobb volt benne
Az ember a hazafinál.”

F. hó 2-án a legáltalánosabb részvét ki-
sérte el a vármegyének egykori, mindég köz-
szeretű volt főispánját, Vécsey Sándor bárót,
őseinek sirlakáig, a b.-szerdahelyi családi sírbolt
küszöbéig.

Emlékeztére áldás és az ő „kedves vármeg-
yéjének” hű ragaszkodása!

A család részéről kiadott jelentés így szól:
Báró Vécsey Alajos és gyermekei: báró
Vécsey István, László és Mária, báró Vécsey
Béla és báró Vécsey Alfons maguk, családjuk
és az egész rokonság nevében mély fájdalom-
mal jelentik szeretett testvére, illetve nagybáty-
juk nagyméltóságú hernád-vécsei és hajnács-
keői Vécsey Sándor báró urnak cs. és kir.
kamarás, valóságos belső titkos tanácsos, Zem-
plén-vármegye bizottsági tagja és földbirtokos-
nak, f. évi július hó 30-án esteli 11 órakor, éle-
tének 62-ik évében, a haldokló szentségének
felvétele után történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradvá-
nyai folyó évi augusztus hó 2-án délelőtt 9
órákor Bodrog-Szerdahelyen fognak örök nyu-
galomra helyeztetni; az engesztelő szentmise
áldozatot pedig későbbben a Mindenhatónak be-
mutattatni.

Utolsó kívánságának teszünk még eleget,
amidőn a koszoruk mellőzését kérjük.

Bodrog-Szerdahely, 1899. évi jul. 31-én.
Az örök világosság fényeskedjék neki!

Petőfi ünneplése.

Sátoralja-Ujhely, júl. 30.

Szép nap viradt föl városunkra júl. 30-ának
reggelén. A vármegye székházának aranygombos
árboerúdján, mint S.-A.-Ujhely városházának
oromzatán is ott lengtet a nemzeti három színű lo-
bogó. A szép példaadásra önként, egyetlenegy
figyelmeztető szó kimondása nélkül, csakhamar
zászlódszt öltöttek magukra a Fötér magánháza
és a mellékutak háza közl is nem egy. Az
emberek ünneplő ruháikat vették magukra. Már
a reggeli órákban külső díszével is szemléltette
egész Ujhely, hogy a magyar nemzeti dalköltészet
egének ragyogó csillagát, a lánglelkű nagy köl-
tőt, Petőfit, szivben lélekben egyesülve az ország
népével, itt mindenki ünnepleni kész.

Es úgy is volt. Ott a segesvári esatateren
— a hol csodásan jelent meg és csodásan is
tűnt el, mint az ó-korban Tirtaeus és csak
hazaszeretetre, csak önfeláldozásra buzdító hire,
neve, dicsősége maradt föl örökre — bizo-
nyára nagyobb fényvel, emelkedettebb színvo-
nallal ünnepeltek az ország legtávolabbi tájairól
is egybesereglett ünneplő közönségek ezrei és
ezrei, — ámde igazabb lelkesedéssel, a hálá-

Hársfalváról.

— Irta: Vályi Zsigmond dr. —

Ha a gyógyítófürdőről ugyanaz állana, a
mi a nőkről, t. i., hogy azok a legjobbak, a kik-
ről legritkábban beszélnek, akkor a cimben meg-
nevezett és a jelenlegi tartózkodásom helyét jelző
fürdőt a legjobbnak kellene tartanunk. Tény
azonban, hogy megfordítva áll a dolog. Hárs-
falváról, tudunkkal legalább, vajmi ritkán tör-
ténik megemlékezés a napi sajtóban; legföllebb
is csak egyik, vagy másik hálados beteg adja
szájról-szájra tovább a nemcsak egészségügyi,
de nemzetgazdasági szempontból is több méltá-
nylást, főképp pedig nagyobb publicitást ér-
demlő tulajdonait. Ettől a tudattól vezéreltetve,
a fürdőben szerzett tapasztalataimmal annál
szivesebben járulok a közjóhoz, mert módomban
volt a hozzá hasonló külföldieket is saját szem-
léletem alapján vele összehasonlítani, s mindazt
kiemelni, miben a külföldiek előtt Hársfalva
elsőbbeséggel bír.

E tekintetben pedig kezdjük avval, a mi
Hársfalva jellegét képezi.

A ki csak rövid időn át is tartózkodott H-án,
annak mindjárt kellemesen tűnik fel szélétől véd-
ett fekvése és nagyon enyhe levegője. Ehez
képest első sorban és főképp az olyan levegőre
utalt vérszegények, sápkórosak s kiválóképp
tüdőhurutosak keresik föl és ha bajuk még csak
a kezdet állapotában van, itt találják is gyógyu-
lásukat.

*) A „Kis-Várdai Lapok” szerkesztősége keresett
meg bennünket, hogy vegyük át. Szerk.

nak, kegyeletnek, hazafias fölbuzdulásnak hőbb
érzetével, mint ünnepeitünk mi, mint ünnepe-
tek velünk kicsinyek és nagyok, szegények és
gazdagok: mind egyező lelkesedéssel, bizonyára
nem ünnepeltek a Dunaparti Petőfi-szobortól
a segesvári esatasik emlék-oszlopáig sehol az
országban.

A július 30-ika nálunk is a Petőfi meg-
dicsőülésének ünnepnapja volt!

Az ünneplés lefolyásáról írja tudósítónk:

A Bock-kertet, hol a Petőfi-ünneplés d. u.
5 órákor program szerint volt végbe menendő,
már egy órával előbb megszállották az ünneplő
nagy közönségnek sűrű tömegei. — A kik az
ünneplés kezdetétől kitűzött óra perccenében
érkeztek, bizony már kint szorultak. — Jól esett
látnunk, hogy az ünneplésben nagy számmal
volt képviselve a szép nem is. — Az ünneplők
sokaságában képviselve láttuk a vármegyét,
a várost, az összes hitfelekezeteket, testületeket,
társulatokat, egyesületeket, rendeket és karokat,
mindeniket illendő számban, valamennyit több
ezer főnyi mennyiségben. Az ünneplést délután
pontban 5 órákor a városi daloskör nyitotta
meg a magyar nemzet imádságának, az „Isten
áldd meg a magyart” kezdetű himnusznak igen
lelkes eléneklésével. — Utána Matolai Etele
alispán, mint a Petőfi-ünnepp megnyitására föl-
kért és arra a legszivesebben vállalkozott szó-
nok kélt föl. Sírú esend támadt körülötte. Szép
érces szóval, hazafias hévvel mondott beszéde ez:

Tisztelt ünneplő közönség!

Egy félszázada — 50 éve lesz holnap —
hogy hazánkat, nemzetünket kettős nagy
csapás érte: a hatalmas ellenség megsemmi-
síté Segesvárnál erdélyi hadseregünket — és
ezen ütközetben veszítettük el Petőfit.

Nem lehet ez alkalommal feladatomban
bővebben fejtegetnem, mily csapás volt erdélyi
hadseregünk szétveretése; elég röviden mon-
danom, hogy — nem számítva a szétszórta
működő apró csapatokat — három hadsere-
günk — a dunai, tiszai és az erdélyi közül
ez utóbbi volt, a mely legtöbbet szenvedett,
legtöbb vért ontott, legtöbb esatát vívott, —
és épen ez semmisült meg Segesvárnál.

De miért van hát az, hogy azon napnak,
melyen egy hadseregünk vesztett el, — félszáz-
ados évfordulóján mégis csak egy embert
ünnepelelünk? Igen — egy embert, de az —
Petőfi Sándor volt!

Ki ne tudná e díszes közönségben ki volt
Petőfi? bizonyára mindannyian épen oly jól
tudják mint én, — tudja az egész művelt vi-
lág, — hogy ne tudná hát minden magyar?!
Mit mondhatok tehát én róla a magyar köz-
önség előtt. Igaz, hogy igen kevesen lehet-
nek Önök közt, uraim, a kik látták Petőfit:
én láttaam ugyan, de azért még sem tudok róla
többet, mint Önök uraim! Tudjuk, hogy ő em-
ber volt, hogy magyar volt, hogy költő volt,
hogy vitéz harcos volt.

Azt mondám az imént, hogy ember volt,
de Önök erre azt mondhatják, hogy ezzel sem-
mit se mondtam, hiszen mi is mindannyian
emberek vagyunk. Igaz! De a kiből az önzés
soha meg nem nyilatkozott, — aki ember és
ember között rang, vagyon, születés, vallás,
nemzetiség szerént soha különbséget nem tett,
de a kinek eszménye, — szive legfőbb óhaj-

Első pillanatra azt gondoljuk, hogy Gleichen-
bergben vagyunk, ha a két hatalmas hársfa-
sortól határolt sétatéren a nagybárára ülő, ke-
vésbé sétáló közönséget vettük futó szemlére:
később azonban meggyőződünk arról, hogy más
betegségek gyógyítóhelyeit is képviseli Hársfalva,
nevezetesen Franczensbadot és Karlsbadot. Az
elsőn, kivált a gyengéb szervezetű nőnem bizo-
nyos betegségeiből eredt általános elsatnyulását
képzeli pótolhatni; a másodikon gyomor-bajosak,
ha bajuk még nem sulyos kóros elváltozásból
ered. A maradék végre azokból, kik a minden-
nap élet harcában kimerülve, itt keresnek pihe-
nést, nyugalmat és megfelelő szórakozást.

Mert bármennyire különösnek tessék, a szó-
rakozás is egyik — és nem a legutolsó ténye-
zője a gyógyulásnak; mert tapasztalati dolog:
a ki busul, az nem gyógyul! A magyar fürdők
pedig már régen arról híresek, hogy azokban
nemcsak a test gyógyul meg, de igen gyakran
a lélek is. Sőt nem egyre közülök az az állandó
panasz, hogy kevés benne a csend, semmi a
rend (kivált az étkezésben!) s nagyon sok a
mindenféle zene — fent és lent. Ezért aki nem
gyógyulni, de szórakozni megy a fürdőbe, az
bizvást magyar fürdőbe menjen.

Hársfalva nem ezek közül való. Első sor-
ban gyógyító, mégpedig klimatikus gyógyítóhely!
A Beszkidek alján, 230 m. a tenger fölött való
és északról kellően védett fekvése elsőrangú gyó-
gyítóhelylyé minősíti. De különben is élelmes
és körültekintő fürdőgondnoksága megértette már
a mai kor igényeihez mérten, a kellő kényelmen
kívül oly tényezőit a gyógyulásnak létesíteni,

Folytatás az I. mellékletben.

tása az
ne legy
ben é
nevezh
azok v
is a sz
ember
I
a hazá
pen P
magy
szereti
den de
hogy
mondá
rában

költő
kinek
den s
sebbe
gyar,
csak
honfi
neme
zetén
dicső
lettek

habár
vágy
békél
vérét
„Ne
ugya
hads
több
vér
hazá
mon
vésze
széte
a lán
is él
iroda
peln
dicső
fran
szor
ének
nem
— E
felál
mét
szav

melye
nek s
zett s
mely
avatot
bizva,
sage-
zett b
pedig
bámu
kies
vagy
(Erzs
vai,
vai”
nünk
ezek
a für
is ke

falvá
képe
olyar
kirán
völgy
bet r
ben
megs
kadt
korot
hata
kerin
villá
szab
gond

tása az volt, hogy ember embernek ellensége ne legyen, de minden ember boldogan és békében éljen egymás mellett — azt kiválólag nevezhetjük embernek, — habár magunk is azok vagyunk, mintaképp vehetjük, hogy mi is a szónak ily nemes értelmében akarjunk emberek lenni.

De nem akarok félre értetni, nem akarom a hazátlan világ-polgárságot dicsérni, vagy éppen Petőfit ilyennek festeni. Ember volt ő, de magyar ember, a ki hazáját a rajongásig szereti, a kinek minden gondolata, szive minden dobbanása, lelke leghőbb vágya az volt, hogy magyar hazánk boldog legyen, s azért mondá, mikor a bortól érzett nemes mámorában boldognak képzelte hazáját:

„Ekkor így látom hazámat
A mint kéne lennie,
S ha míg részeg vagyok
Boldog volna a hon csakugyan:
Bár örökké kéne élnem,
Fiúk! nem láthatna engem
Soha senki józanon!“ . . .

Ime versben szólaltattam meg, tehát ő költő is volt; még pedig lánglelkű költő, a kinek minden verséből, minden sorából, minden szavából melegen lehel reánk a legnemesebben érző ember, a hazáját hön szerető magyar, — a nagy költő, a kinek művei nem csak minket — a vele egy nyelvet beszélő honfitársait — gyönyörködtettek, lelkesítettek, nemesítettek, de a világ minden művelt nemzeténél visszhangra találtak, nemzetünkre dicsőséget hoztak, mindannyiunk büszkeségére lettek. (Felkiáltások: *ugy van!*)

Végre vitéz harcok is volt Petőfi; mert habár nemes szive — mint mondám — arra vágyott, hogy minden ember boldogságban és békében éljen egymással: de magyar szive vérében forrt egy régebbi vitéz költőnk elve „Ne bánts a magyart!“ És a mikor csakugyan bántották, fegyvert fogott és azon hadsereghez csatlakozott, a melynél a legtöbb veszedelmet látta, amelynél a legtöbb vér folyt. Más költők is énekelték, hogy a hazáért meghalni szép és dicső dolog, de ő e mondathoz szigorúan következetes volt és azon vészes napon, melyen erdélyi hadseregünk szétverett, elvérzett ő is, — elvesztettük őt, a lánglelkű ifjú költőt, a ki különben még ma is élhetne és 50 év alatt gazdagította volna irodalmunkat! . . . Igaz, — akkor nem ünnepeleink őt ma, mert hisz épen halála által dicsőült meg ő. Ezért mondá Coppée Ferenc francia költő, midőn néhány honfitársával koszorút tett a Petőfi szobrára: „Te hazádnak énekeltél, hazáért haltál meg — testvér — nem szánozom sorsodon, de irigylem azt.“ — Hiszen ő maga el volt határozva életét is feláldozni hazájáért, sőt kívánta épen e nemét a halálnak és megírta 2 évvel és el is szavalta 2 nappal halála előtt:

„Egy gondolat bánt engemet,
Ágyban, párnák közt halni meg:
Lassan hervadni el mint a virág,
A melyen titkos féreg foga rág;
Elfogyini lassan, mint a gyertyaszál,
Mely elhagyott őrös szobában áll.
Ne ily halált adj Istenem!
Ne ily halált adj énnekem.“ . . .

melyek — mint a hidegvizgyógyítóintézet, melynek savanyú és vasas fürdői, ujonnan berendezett sós- és fenyőbeléggzésre szolgáló intézete, mely Wachslér Ede dr. budapesti, szakjában avatott buzgó és fiatal orvos vezetésére van bízva, továbbá melegtejintézete, juhsavó és masszage-kurája — mind oda hatnak, hogy a fent nevezett bajok a legjobb sikerrel gyógyuljanak. A kik pedig kirándulásra áhítoznak: ime a természet bámulatraméltó szépségével pazarul felékesített kies völgyben, egybek közt, a „Vicsa-völgy“-et vagy a honunkban annyira elterjedt „Luhi“ (Erzsébet és Margit) forrást, továbbá a „Szolyvai“, végre a „Polenai“ völgyben fekvő „Szolyvai“ és „Polenai víz“ forrását keresheti föl. Bennünket, szakértői minőségünkönél fogva, csak ezek az utóbbiak érdekeltek s egyik szép napon, a fürdő orvosa és gyógyszerésze kíséretében, fel is kerestük azokat.

Első célunkat, fordított rendben a Hársfalvához való fekvésükre nézve, a „Polenai víz“ képezte. És méltán. Ennek már a fekvése is olyan, hogy megérdemli az egy és fél órába kerülő kirándulást. Mert igazán egy második „Tempe-völgy“, melynek üde és tiszta levegőjénél különbet nem is képzelhet az ember! Erzi ezt különben mindjárt egy olyan, a főváros különféleképp megszennyezett légköréből ideiglenesen ideszakadt magamfajta bürokrata. Mert a füst, por és korom helyett ózonnal megtelített levegő kimondhatatlan hatással van a fáradt testre: friss vérkeringést érzünk ereinkben és lelkünk mintha villámos áramlat rázta volna fel a tespedésből, szabadon érzi magát és fölülemelkedik bánaton, gondon. Szárnyat nyerünk és csak boldogságot

Ha majd minden rabszolganép
Jármát megunva sikra lép:

Ott essem el én,
A hare mezején,
Ott folyjon az ifju vér ki szivemből,
S ha ajkam örömteli végszava zendül,
Hadd nyelje el azt az acéli zőrej,
A trombita hangja, az ágyu-dőrej:
S holt testemen át
Fújó paripák
Száguldjanak a kivitt diadalra,
S ott hagyjanak engem összetiporva!“ . . .

Hazám, nemzetem reménye, ifju nemzetek! Olvassátok és — ha kell kövessétek Petőfit!

Az ünnepmegnyitó beszédet hatalmas éljenezés követte, mely kiújult mindannyiszor, valahányszor a 10 számból állott szép programnak egy-egy piészéhez értek, — így id. Bajusz Józsefet, aki Petőfi kor és poéta-társa, mindkét versének elszavalásáért, — Rohoska Józsefet Fejes István alkalmi költeményének hatásos előadásáért, — Szöllősi Endrét a Petőfi-költemény lelkes elszavalásáért, — Biró Pál szerkesztőt Petőfit magasztaló beszédeért, — a daloskört igen lelkes közbenjáró énekeiért, — mindeniket érdeméhez illően: tapssal, hosszan tartó éljenezéssel jutalmazta hazafias és kegyeletes szolgálataikért egyaránt az igen háládatos közönség. — Az ünnepelés végén, ami úgy este 7 óra tájban következett be, az ünneplő nagy közönség nevében üdvözlő sürgönyöket menesztettek Segesvárra is, Budapestre is az ünneplőkhoz, illetve a Petőfi-Társaság vezető tagjaihoz: Jókai Mórhoz és Bartók Lajoshoz.

A Jókaihoz adreszált üdvözlő-sürgöny így szól:

„Petőfi emlékének dicsőítésére egybegyűlt ezernyi hazafias közönségünk lelkesen hódol Neked, a „Dicsőült“ lelke jobb felének, az élő Halhatatlannak. — Tanítsd a magyart és regéld Ő róla, Magadról és a hihetetlenül Nagy Időkről még soká, igen soká!“

A Bartók Lajoshoz Segesvárra küldött sürgöny verses szövegében „Kossuth bölcsőjé“-ből szállt az üzenet — és „Rákóczi földjé“-ről csók a sirhalomra. . . .

A Bock-kertje még éjfél tájban is viszhangos volt az ünneplők zajától, kik programon kívül is magasztalták szóban és dalban a „magyar Tyrtaeus“ emlékeztét.

Az „Iparosok önképző egyesülete“ pedig — mert a Petőfi-ünneplést ő rendezte — legyen büszke a nap és az alkalom fényes sikerére! — Fogadjá e sikeréhez örömeinknek legészintebb nyilvánítását és hazafíui üdvözlésünket!

Legyen örök büszkesége, hogy a vármege, hogy a székváros Petőfi-napján vele kezelt fogva, vele együtt méltóan ünnepelte a napot.

Hanem még egyet! A mint az ünnepi szónok is említette: ne elégedjünk meg avval, hogy július 30-án segítettünk mi is örömmel ünnepelni, Petőfit dicsőíteni a nemzetnek. Abból az ünnepből szent kötelesség is hármodt reánk! Ne csak hivalkodjunk vele, hogy így meg úgy, meg hogy méltóan ünnepeleltünk. Legméltóbban az ünnepele, a ki nemzeti

érzünk. Hát még ásványvíze! Csodálatos, hogy ez a víz a helyett, hogy első helyen volna megemlítve, e szerint méltatva is, csak harmadik helyre szorult, — és a közforgalomban, de még az orvosi gyakorlatban is alig szerepel. Pedig kétségtelen, hogy vegyi összetételénél fogva nagyobb hatással bír a különben eléggé ismert és kedvelt Szolyvainál is; sőt, amint meggyőződünk, kell is, hogy nagyobb legyen, amennyiben a klórsók még a szolyvainál is nagyobb mennyiségben fordulnak benne elő és nátrónbikarbonátot is többet tartalmaz. De még más tekintetben is egyetértünk azokkal a kémiai szakértőkkel és kiváló fürdőorvosokkal, kik azt tartják, hogy amennyiben az égvényes ásványvizek hatóképessége a ketted-szénsavas nátrontartalom arányában növekszik: emeli ezt a hatást, főképp a hűgysav és hűgysavsókna a szervezetben oldott állapotban tartására nézve, ha megfelelő konyhasó mennyiség járul hozzá. Ha még hozzátesszük, hogy egy égvényes savanyuvíznek — minő a szóban levő — értékét első sorban a kettedszénsavas nátron tartalmától, konyhasó kíséretében, becsülték legtöbbször; másodsor, hogy a gyógyítóvíz mélysókban minél szegényebb legyen; és hogy a gyomrot feleslegesen megterhelő vasösszetételésektől majdnem egészen mentes: akkor fenti kijelentésünket kellőképp indokolva, a „Polenai víz“ legalább is oly hirhez-névhez akar-nók juttatni, a minőben nem egészen érdemképen az általánosán; elterjedt „Luhi-Margit“ részesül. Mert „amicus Plato, amicus Aristoteles: sed magis amica veritas“ — az „igazság“ pedig követeli és az illető forrásoknál csak most tapasztaltuk, hogy a második helyet a „Luhi-Er-

ideáljaul választotta s mindéig ideáljaul is tartja Petőfit: az ő költészetét, szabadság- és hazaszeretétét.

Ott van az ő szabadság-evangéliomának imádságos könyve: a *Petőfi Költeményei*. Ne legyen ház, ne legyen szem ez imádságos könyv nélkül és ne legyen szív, melyet buzgóságra nem indít az az imádságos könyv! Ha úgy lesz: ünnepeleltek az ő szelleméhez nemesek méltó volt, de méltó is marad. Úgy legyen!

Tokajból írja levelezőnk: *Petőfi* halála 50-ik évfordulójának megünneplése városunkban is méltó volt a dicső alkalomhoz. A tokaji fiatalság kebelében alakult ünnepvégrehajtó-bizottság plakátokon szólitotta föl a polgárságot, hogy jelenjék meg nemzeti ünneplésünk színhelyén, a piactéren és lobogozza föl házait. A fölhívás nem volt a pusztában elhangzó szó, mert vasárnap reggelre a házak, csaknem kivétel nélkül, zászlódiszt öltöttek. Az ünnepség rendezőit a kitűzött határidőben ugyan jókora aggodalom fogta el, a mennyiben az ég csatornái délután 4 óra tájban teljes erővel megeredtek, s úgy látszott, mintha 24 órán belül meg sem akarnának szünni; de 5 óra tájban mégis kiderült az ég s a tervezett hazafias körmenetet igen kellemes időben lehetett megtartani. A méltóságos rendben haladó menetet képezték: a fiatalság, a polg. daloskör, a tüzoltó-testület díszben és zászlóval, a két olvasókör és a polgárság százai. Kibontották a menet élén a „48-as nemzetőrök“ zászlaját is. Az ünnepség a piactéren, *Petőfi* arcképével ékített emelvény előtt, óriási közönség jelenlétében a következő program szerint folyt le: 1. „Himnusz“, énekelt a polg. daloskör. — 2. Elnöki megnyitó; tartotta *Székely* Farkas dr. — 3. „*Petőfi*“, *Abrányi* Emil alk. költeménye, szavalta *Honéty* Géza. — 4. „*Borulatok le honfiak*“, előadta a polg. daloskör. — 5. „*Talpra magyar*“ *Petőfitől*, szavalta *Paulay* Jenő. — 6. „*Talpra magyar!*“ *Sz. Nagy* Károlytól, énekelt a daloskör. — 7. Emlékbeszéd, tartotta *Engel* Jakab dr. ügyvéd. — 8. „*Magyarok Istene*“ *Petőfitől*, szavalta *Székely* József. — 9. Záróbeszéd, tartotta *Székely* Farkas dr. ifj. elnök. — 10. „*Szózat*“ énekelt a daloskör. — Talán mondanom sem kell, hogy a működő előadók kivétel nélkül derekasan betöltötték szerepeiket s lelkes előadásaik a hálás közönség körében is méltó visszhangot keltettek. Jól esik kiemel-nünk, hogy a polg. daloskör szereplésében az u. n. úri daloskörnek egynehány buzgó tagja is tevékeny részt vett s jöltevően növelte annak erejét és hatását. Az emlékeztetes napot vidám áldomás rekesztette be az „*Aranyas*“-ban és a polg. körben. A rendfentartásért dicséret illeti a rendőrségen kívül a derék tüzoltóságot is.

Homonnáról írják lapunknak: *Petőfi*-nek, a nemzeti eszme képviselőjének, a magyar nemzeti géniusz megtestesülésének, emlékére az ev. ref. templomban hazafias istentisztelet volt, mely alkalomra nemzeti lobogót is tűztek ki a torony ablakából. Mástkülönből pedig nagy csendesség honolt a mi határainkon. Pedig, különösen az olyan nemzetiségi vidéken, áron is meg kellene

zsebet“ és csak a harmadik helyet a nagyhirű „*Luhi-Margit*“ vagyis „*Magyar-Selters*“ érdemi. Hasonlóképp nincs kellően méltatva a „*Szolyvai víz*“ sem a híres „*Giesshübli*“-vel szemben, melyről más helyütt és ugyanily értelemben már szóltunk volt, amidőn „*A cseh világfürdők, tekintettel a hazai viszonyokra*“ című, 1885-ben megjelent tanulmányunkban kiemeltük volt, hogy a „*Giesshübli viznél különbet is tartalmaz hazánk*.“ S ime 14 évvel későbbben csakugyan a helyszínén győződünk meg arról, hogy a „*Szolyvai víz*“ csaknem háromszor koncentráltabb a „*Giesshübli*“-nél, ennél fogva annyiszor hatatosabb is!

Ha a közigazgatásnak küszöbön álló reformja alkalmával a közegészségügy, mint annak egyik kiegészítő és kiváló része, ha más szempontból nem is, de legalább nemzetgazdaságiból oly szerencsés lesz, hogy egy *Wlassicsra* szert tehet: akkor Magyarországnak ásványvizeiben rejtlő kincsei — s ezek közt remélhetően első sorban a fentiek is — kellő méltánylásban fognak részesülni és a kincstárnak tömérdek jövedelmet, a szenvedő emberiségnek pedig megfelelő egészséget és élvezetet fognak szerezni!

Budapesten most a szanatóriumok felállítása forog szőnyegen és megvitátása nem csak kely port ver föl. „*Hic Rhodus, hic salta*.“ Ime: a Polena és Szolyva-Hársfalva közt fekvő terri-torium magától kínálkozik arra, mi hogy minél hamarább be is következék: tiszta szívből kívánjuk!

venni a jó alkalmakat a magyar nemzeti érzés és hazaszeretet hitegetésére, ápolgatására. r. l.

A Homonnai leányok egyesülete ma, vasárnap, f. hó 6-án tartandó ünnepies önképzőkori ülésében fog áldozni Petőfi emlékének. Az elnökség lelkeshangú felhívást intézett az egyesület tagjaihoz. A „Petőfi-ünnep” tárgysorozata a következő: 1. A „Himnusz” elnevezése. 2. Megnyitó beszéd. Elmondja: Stern Zseni úrhölgy, az egyesület elnöke. 3. „Petőfi köszörűje” szavalja: Richtman Rezső k. a. 4. Petőfi méltatása. Tartja: Lengyel Samuné tisztb. elnök. 5. „Egy gondolat bánt engemet”. Szavalja: Weisz Lenke k. a. 6. „Petőfi életéből”. Felolvassa: Jakobovits Elza k. a.

Levelezés.

Varánó, 99. júl. 30.

Tekintetes szerkesztő ur!

A halhatatlan költő félszázados halála napjának emlékünnepe nemzetiünk oly impozáns és kegyeletos fölbuzdulásában mi is kivettük a magunk részét, s hazafias érzelmeink e megnyilatkozása, az akkori nagy napok példájára, a nemzeti eszményekért lelkesedni tudó ifjúságnak adott alkalmat most is. Júl. 29-én ugyanis Petőfi-ünnepet rendezett az iskolai nagy szünetet itthon töltő középisk. ifjúság a kisdudó nagytermében Kerekes Pál gondos és tapintatos vezetésével. A nagy termet ez alkalomra Antalóczy Margit, Udvardi Viktorné és Zselvtay Ida honleányi szeretet sugalta buzgalommal díszítették fel; ott volt az előfal, az emelvény megett, a nemzet martír-költőjének haretéri képe, illetve virágkoszorúval övezve, s a reménység zöld színébe öltözve az egész fal. Az emelvényen zongora és felolvasóasztal, a terem illően berendezve az ünnepre. Esti 9 órára megtelt a terem az ünnepnek áldozó hazafias közönséggel, mire az emelvényen Antalóczy Margit, Füzesséry Berta és Elza, Gaál Sári, Guzeo Ferencné, Verner Emma, Udvardi Viktorné, Zselvtay Ida és a helybeli daloskör több tagjából ez alkalomra alakult énekkar jelent meg Tomcsányi Kálmán segédlelkész vezetésével. Fölhangzott a Himnusz imás dallama s evvel kezdetét vette a nemzeti ünnep. Utolsó akkordjainak elhangzása után Kerekes Pál rend. biz. elnök lépett az emelvényre s megtarta bevezető beszédjét az ünnep érdemét illetőleg, mely hogy úgy előadása mint tartalmára nézve megfelelt céljának az azt követő tetszés és taps eklatánsan bizonyította. Utána Spira Herman tartotta meg szavallatát „A hazáról” cím alatt Petőfitől. Szép szavallatát szintén tapsal jutalmaztuk. Most az elnök odalépett a padosorok elé s a rendezők nevében egy gyönyörű csokrot nyújtott át Füzesséry Elzának, egyszerűs mind karját véve felvezette a pódiumra, hol frenetikus tapsvihart üdvözölt. Itt zongorán előadta a „Magyar rhapsodia” Gaal Ferentől című zongoradarabját. Előadásának technikája, fölfogása s egész kivitele oly sikert aratott, mely teljesen megfelelő gondos intézeti nevelésének s egyéni páratlan szorgalmának. Mi természetesebb, minthogy a taps és általános tetszés addig meg nem szűnt, míg csak újra föl nem lépett az emelvényre s egy pár darabbal nem toldotta meg művészi játékát. Utána jött „Petőfi élete és költészet” címen felolvasás Somló Győzöttől, felolvasta Rozenberg István. A kimerítő tudással és kellő jártassággal szerkesztett mű, úgy felolvasása is, köztetszést aratott, s a szerzőt az emelvényre hívta a közönség. Most következett egy duett, „Káka tövében költ a ruca...” előadva Cséri Zoltán, Heumann Béla és Károly és Rozenberg I-tól. „A virágnak megtiltani nem lehet...” népdal előadva a vegyes kar részéről. Mindkét darab sikere a várakozásnak megfelelt, s az utóbbit meg is újráták. Hetedik pont volt: „Petőfi a Hortobágyon”, melodráma, szövegét írta Várady Antal, zenéjét szerezte: Kun László. Szavallta: Heumann Károly, zongorán kísérte: Kasztriner Árpád. A szavallat kitűnő sikert aratott, a szavalló a melodráma magaslatára emelkedve a hang és értelem megfelelő kifejezésével juttatta érvényre darabját. A kíséret emelte a hatást s igen kellemesen volt előadva a különben ritka technikájú kísérettől. Nyolcadik pontja az ünnepnek: „Néhány vonás Petőfi életéből.” Irtta és felolvasta: Berkovics Sándor. A felolvasás általános hatást szült a nagy koszos küzdelmes életének egyes vonásai feltűntetésével. Ez után jött: „A rab.” Petőfitől. Szavallta Heumann Béla. Úgyes és átértett szavallata sok tapsot aratott. Végül az ünnepet berekesztette a „Szózat” mit a vegyes kar adott elő az ünnep hangulatának megfelelő lelkesedéssel. Így ért véget az az áldozat, mit a nemzet Génuszának az általános lelkesedés napjaiban bemutatánk s hogy ezt tehetjük: az ideálokért lelkesedő ifjúságunknak köszönjük. Az ünnep különben a jótékony célra belépődíjjal volt rendezve, mely

tiszta jövedelemből a rendezőség a Petőfi-ház részére 25 ft 50 krt, a helybeli kisdudó részére 10 fto és az orgona javára 5 fto juttatott. r. l.

1898. XXII. t.-c.

Abban a folytonos, hangya-szorgalmu nagy munkában, mely újabbkori államéletünket jellemzi, a múlt, illetve a folyó év folyamán egy nagy lépést tett előre a magyar állam a filantropia terén. Az 1898. évi XXII. t.-cikkben. Magára vállalta az állam a kórházakban ápolott vagyontalan betegek ápolásának, a heveny-fertőző betegségek ellen való védekezésnek s a talált, valamint hatóságilag elhagyottaknak nyilvánított, 7 éven aluli gyermekek gondozásának, ápolásának és nevelésének költségeit.

Az első rendelkezés, alapján véve, nem új. Más formában eddig is gondoskodva volt általánosságban a kórházakban ápolott szegények gyógyítás-díjainak fedezéséről. Csakhogy a vármegyék, mint ilyenek viselték a költségeket és végelemzésben az ügyre magára nézve mind egy, hogyha az adózók, akár mint vármegyei, akár mint állampolgárok fizetik a betegápolásra szóló pótdótot, de ez az intézkedés is egy régen érzett, s vármegyénk részéről is sokszor hangzott igazságtalanságot orvosolt. Az eddig fennállott gyakorlat szerint az volt ugyanis az eset, hogy a legszegényebb, a legkevesebb állami adót fizető vármegyék lakosai voltak a legjobban megterhelve a vármegyei betegápolás költségeivel, részint azért, mert a szegényebb s főképp felvidéki vármegyék lakosai közül a legtöbbben véték igénybe a nyilvános ápolást és így ezek a vármegyéknek aránylag nagyobbak voltak a kiadásai, másrészt pedig a csekélyebb állami adót fizető vármegyékben, a hol a népesség kisebb mértékben szorult rá a kórházi ápolásra.

Most vége van az aránytalan teherviselésnek, egyformán fizeti minden állampolgár betegápolási költségeit.

A fentebb jelzett második költségei tekintetében, közegészségügyi szempontból képez jelentékeny haladást. A járványok ellen való védekezésnek eddigéig az a körülmény gátolta meg sikerességét, hogy a védekezésnek költségei kizáróan az autonóm hatóságokat, a községeket, és részben a törvényhatóságokat terheltek. Ezek pedig nem voltak képesek a sokszor igen tetemes költségek fedezésére. Így aztán az történt, hogy meg volt a minden tekintetben szigorú törvény, rendelkezett a miniszter, a vármegye, a főszolgabíró és mikor a sok rendelkezésnek érvényt kellett volna szerezni, akkor kisért, hogy hiábavaló volt a sok papíros- és tinta-fogyasztás, mert a rendelkezések célirányos fogantatására nem volt pénzük a... községeknek. Ha nem is egészben, de legalább jó részben ezeken az állapotokon is segített az 1898. XXII. t.-c.

Legfontosabb s következményeiben legáldásosabb a törvénynek a 7 éven aluli gyermekekről való gondoskodása.

Eddigéig az emberi társadalom legszánandóbb egyénének, a szegény, elhagyott gyermekeknek ügye — a tehetetlen községi gyámolításon kívül — csaknem és egyedül a társadalomra volt bízva. Az emberi természetben gyökerező örök szeretet törvényeinek parancsa folytán az egyesek, s nemeskeblű emberbarátok s a jótékony célu egyesületek terjesztették ki gondjaikat az árva, elhagyott, vagy csak a nyomorban sanyalódó gyermekekre. Ezek szarították azoknak könnyeit, ezek nyújtottak kenyeret az éhezőknek, ruhát a ruhátlanoknak s ezek igyekeztek pótolni a szülők részéről nem nyújthatott ápolást és nevelést, részint hogy segítsenek a nyomoron, részint hogy mentsenek meg egyéneket a társadalomnak és a hazának. És nagyon sokat tettek az egyesek, nagyon sokat az egyesületek, de nem tehettek eleget, mert nagyobb és több volt a szükség, mint a mennyit kielégíteni tudtak volna.

Most beállott emberbarátunk maga az állam az ő teljes hatalmával, az ő bő segedelemforrásaival, kiterjeszti gondját az elhagyott kisdudekre, saját kebelére ölelvén azokat, kik nem fértek és nem férnek bele a társadalom jótékonyosságának keretébe.

Nem fogunk látni ezután az utcákon sápadt arccal, rongyokban bolygó gyermekeket, kik alamizsnáért nyújtják élénk reszkető kezecskéiket; nem fog elveszni éhen, vagy a nyomor okozta száj meg százféle betegségben a Magyarországon született kisdudeknek egy jelentékeny százaléka; de fel fognak nőni a magyar állam hasznos polgárainak s gyarapítani fogják a nemzet testét, mely nemzetnek még annyi sok munkásra van szüksége.

Üdvözljük hazánk törvényhozását a fent hivatolt törvényekelyben foglalt böles intézkedésért és üdvözljük kormányunkat, a midőn

megteszi a szükséges lépéseket e törvény végrehajtása iránt minden vonalon.

T. dr.

Vármegyei ügyek.

A közigazgatási bizottság f. hó 7-én tartja rendes havi ülését.

Hivatalvizsgálat. Főispánunk ömeltősága, titkára kíséretében, Újhelyből tegnap reggel Tokajba utazott, hogy a járás szolgabírói hivatalának ügykezelését, ugyszintén szabályosság, rend és pontosság tekintetében a pénzkezelést behatóan megvizsgálja.

Halászati értekezlet. A Bodrog és Tisza folyók mentén fekvő községek küldöttei, illetve a halászati jogbérleti, Matolai Etele alispán elnöklésével Újhelyben tegnapelőtt, a vármegye-háza nagytermében, látogatott értekezletet tartottak, melyen a Bodrog-Tisza-közi Halász-társulat megalakulását határozatképp kimondották, s nyomban elfogadták a földmivélsügyi kir. miniszter részéről kibocsátott alapszabálytervezetet is és annak alapján megállapították az üzemtervet. A társulat tisztviselőinek megválasztásáról az egybehívandó közgyűlés fog gondoskodni.

A törvényhatósági utadók, mint az elmúlt júniusban, úgy július hó folyamán is több bevételt adtak a t. vármegye közötti pénz tárnak, mint adott volt az 1898. június és július hava. Most júliusban befolyt: 8097 ft 46 kr., több, mint a múlt évi júliusban: 3441 ft 83 krral. Az idei júniusi és júliusi tőke-befizetés, a múlt évi júniusi és júliusi befizetéshez viszonyítva, együttesen 9363 ft 30 krnyi többletet mutat. Tőkében és késedelmi kamatban befolyt az idén jún. és júl. hónapokban: 17,477 ft 05 kr., tehát most kétszerannyival is több, mint a múlt évi két hónapban.

Az utadó-összeirási lajstromok felülvizsgálata befejeztetvén, most még csak a statisztikai adatok egybefoglalása van hátra. Így hát előreláthatóan már a jövő hét folyamán visszakérülnek a lajstromok, mindenik a maga községébe, a hol közszemlére lesznek kitéve. A netalán sérelmes utadókivetés ellen a közszemlére történt kitévétől számított 15 nap alatt lehet írásban felszólalni. Ebbeli törvényadta jogával élni élhet és éljen is minden érdekelt adófél.

Terményvásár. A zemplérvármegyei gazd. egyesület S.-A.-Ujhelyben f. hó 24-én (huszonegyedikén) terményvásárt rendez. Eladásra szánt terményekből aug. 15-éig kell mintákat beküldeni a gazd. egyesület titkári hivatalához.

Marhadíjazás. A zempl. v. g. egyesület Mező-Laborezon a f. év szeptember havában díjazással egybekötött tenyészmarha-kiállítás rendez. Részletesebb tudósítást az ügyről lapunk jövő száma hoz.

Versenyárgyalás. Abauj-Torna vármegye kir. államépítészeti hivatala lapunk útján is tudatja, hogy a kassa-jabloniczi közút 27. számú hidja pallózatának helyreállítása 530 ft. 44 krnyi költséggel megengedtetvén, a munka kivételének biztosítása céljából aug. 16-án, d. e. 10 órakor, a kir. áll. ép. hivatal helyiségében Kassán versenyárgyalás lesz.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátorlaj-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. július 29-étől aug. 5-éig a házasságot kötött: 2 pár; b) kihirdettetett: 4 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 10 esetben; d) elhalálozott: 15 egyén.

Végválasz

Nagytisztelétű Radácsi György urnak.

A „sárospataki speciálitás” miatt, hogy-hogy nem, Nagytisztelétű ur egy mesterfogással, a bochereket a pincérnőkkel összehozta.

Ambár nem tartozik a tárgyhoz, de miután engem azzal vádol, hogy a pincérnők tartását be nem szüntettem: felvilágosítom a Nagytisztelétű urat, hogy ezt betiltani senkinek jogában nem áll. Hivatkozom e tekintetben a vonatkozó — és épen Sárospatakra kiadott s a főbíróval közölt — belügyministeri rendeletre, a mely még csak ezek vizsgálatát is megtiltotta.

A zárórák ellenőrzése a városi rendőrség és csendőrség dolga.

Különbén úgy veszem észre, hogy ezen hírlapi feleselgetésnek ütött a zárójára.

En részemről befejezem.

S.-A.-Ujhely, 1899. augusztus 3.

Barthos József,
főszolgabíró.

Hirek a nagyvilágból.

Krieghammer közös hadügyministert bároira emelte a király.

Belgaországban az ultra-kerikális, vagyis tulzó papi színezetű országos kormány, mely már-már forradalomba kergette a nemzetet, megbukott. **Lipót** király a bukott minister-elnök elődjét, **De Smet de Nayerst**-et, bizta meg a kormány újalakításával. Az új kormány a proporcionalis választás elvi alapján áll, vagyis olyan törvényt akar alkotni, a mely szerint egyes választóknak a nagyobb és nagyobb adó értelmiség alapján két, sőt három szavazata is lehessen.

Olaszországban a kamarát feloszlatták és új választást tüztek ki, mert a felosztott országgyűlésen az olasz honatyák kisebbsége agyonbeszéléssel akarta képtelenné tenni a többséget törvényhozói munkásságára.

Hirek az országból.

Petőfi-ünnep. Ennek a hétnek nincs nagyobb eseménye a Petőfi-ünnepnél. Vajjon álmolta-e ott az erdélyi részen, a szép de kiesi **Segesvár**, hogy valaha, ha egy napra is, ő lesz az ország középpontja, mert a hazafiak tekintete rajta csüng? És mellette **Fehéregyháza**, hol a nagy költő és dicsőhalált halt honvédtársai örök álmukat aluszzák, álmolta-e, hogy az ő földje szentföld lesz, hová el-elzarándokol minden jó hazafi legalább egyszer életében, mint az ájtatos hitű müzümán Mekkába, mivel hogy ez a föld takarja az ő prófétájának, Petőfinek porladó csontjait? Igen **Segesvár** és **Fehéregyháza** a magyar nemzet bucsujáró helyévé avatódott. A mi a nagy költő halálának félszázados évfordulóján itt lefolyt, annak hü leírására a toll képtelen. Alig van az országnak vármegyéje, városa, valamire való egyesülete, mely az országos ünnepen, júl. 30-án, ott képviselve ne lett volna s le ne tette volna a kegyelet adóját egy-egy koszoru képében. Mondhatjuk: **Petőfi** nevével visszhangzott július 30-án az egész ország. Az ő dicsőségét pengették szóval, énekekkel, zenével. Az ő sirjára s az ő szobraira nyíltak a virágok ezen a nyáron. Boldog volt, ki az ünnepek valamelyikén jelen lehetett, a ki bár egy szál virággal is adózhatott a legnagyobb magyar költő emlékének! Örömtől, boldogságtól túlradott szívvél csak egy kérdést teszünk föl, s ez az: lehet-e, hogy ne legyen örök élete egy olyan népnek, mely a hazának és a világnak egy Petőfit adott s mely ezt a nagy fiát így tudja megbecsülni?

E. Kovács Gyula, a kiváló színművész, költő és tragikus, **Segesvárott**, a Petőfi-ünnepen, midőn a halhatatlan dicsőítő költeményét elszavalta, öntudatlanul összeesett s másnap meghalt. Aldás emlékére!

Torma Zsófia, Erdély őstörténetének nagy tudományú kutatója, őfelsége a király engedelmével **bölcsészettudományi doktori** avattatott a kolozsvári tudományegyetemen.

Hatvan éves áldozópap. Ft. **Kustár Ignác**, a piaristák máramaros-szigeti tárházának vicerektora, júl. 26-án tartotta áldozópappá történt szenteltetésének hatvanadik évfordulóját. A gyémántmisés áldozópap örömeiben őszinte tisztelettel és szeretettel vett részt Máramaros egész értelmisége, valláskülönbőség nélkül, maga a vármegye pedig üdvözlőirattal köszöntötte a jubilént. Zempléni tisztelői részéről is igaz tisztelettel száll a gyémántmisés piaristához a jókívánság: „Ad multos annos!”

A zóna, hogy t. i. a vasuton való oleó utazás életbelépett, most aug. 1-én mult 10 éves. **Baross** minister emléksobrát a zónatarifának évtizedes emlékünnepe a magyar államvasutak képviselői megkoszorúzták. Ezeket a babékoszorukat a halhatatlan nevű „vas-minister“ emlékére meg is érdemelte, mert 1886-ban, a zóna előtt, jövedelmeztek a m. kir. államvasutak 7 milliót, 1898-ban pedig már többet, mint 21 milliót!

Különfélék.

— **Királyi adományok.** Őfelsége, kabinet-irodája útján, **Viszlóczky Jenő** repejői gk. lelkésznek 25 ftnyi, — **Gojdics János** f.-olsvai, **Gyulay Viktor** vásárhelyi, végre **Sztricsák János** novoszedliczei tanítóknak egyenkint 15 ft.-nyi legkegyesebb adományt küldött.

— **István-estéje.** Főispánunk őméltósága, mint értesülünk, **István-napját** az idén S.-A.-Ujhelyben fogja megtartani, és pedig a folyó hó 19-én este 1/29 órakor. A társadalom minden osztályából való tisztelgők — mint halljuk, a szomszédos vármegyékből is — ez uttal is nagy számban fogják felkeresni tiszteletüknek spontán

megnyilatkozása révén a vármegyeházának főispáni termeiben tartandó **István-estéjén** szeretve tisztelt ősz főispánunkat. Szinte felesleges megjegyeznünk s talán akaratlan hibát is követünk el a magyaros vendégszeretettel szemben, midőn megjegyezzük, hogy ez **István-estéje** alkalmából külön meghívók nem fognak kiadatni. — Szolgáljon ez a hirdásunk egyszersmind nyilvános tájékoztatóul és általános feleletül mindazoknak, a kik szerkesztőségünknel már eddig is az idej István-napi dispoziciók felől bizalmasan tudakozódtak.

— **Személyi hír.** **Székely Elek** polgármester t. barátunk tegnap délben hazaérkezett és elnökölt a városi tanács délutáni ülésén, a hol számos ügy nyert elintéztést.

— **Ujabb változás.** A kegyes-tanítórend kormánya **Bauer Lénárd** elhalt k. r. tanár helyébe **Hám János** dr. k. r. tanárt rendelte Veszprémből az ujhelyi főgimnáziumhoz. Derék elődnek derék utóda. Isten hozta!

— **Kinevezés.** **Truszka Sándor**, nagy-tapolcsányi járásbírói irnok, az ujhelyi telekkönyvi hatósághoz segédtelekkönyvvezetővé kinevezetett.

— **Halálozás.** Teljes részvétellel közöljük a szomorú hírt, hogy **őzv. Horváth Pálné**, szül. Kolener Julia úrnő, folyó hó 3-án Ujhelyben meghalt. Az általában tisztelt és kedvelt urasszony idestova egy esztendeje betegeskedett és bizony sokat szenvedett a mig sorvasztó kinyitól a halál megszabadította. Halála mély gyászba ejtette édes testvéreit: **őzv. Szent-Györgyi Lajosné** és **őzv. Szent-Györgyi Józsefné**, a kinek házában adta ki fáradt lelkét. A gyászban osztoznak természetesen a nagy kiterjedésű **Szent-Györgyi-család** többi tagjai, a **Hönsch-Ligeti** és **Reviczky-rokoncsaládok**. És igaz részvétellel osztozunk mi is a fájdalomban, a kiket, és pedig nagyon sokakat, a tisztelet és barátság közelebbi érzése fűz a **Szent-Györgyi-családhoz**. — Temetése tegnap délután öt órakor ment végbe nagy részvét mellett a **Szent-Györgyi Józsefné** házából. A temetés szertartását **Boór Jenő** ág. ev. lelkész végezte. Szertartás után a ref. temetőben helyezték örök nyugalomra. Ny. b.

— **A toronyóra.** Végre valahára, talán egy esztendő multán megreparálták az ujhelyi róm. kat. templom-torony öreg óráját, s már vagy egy hete jár is, — az igaz, hogy rosszul. Hanem, hogy a „cifferblatt“-okat alaposan elfuseálták, az már bizonyos. Először azért, mert a számlák vékonyan vannak kifestve, úgy hogy már közlelő nézve is összefutnak a fehér alapon; másodsor meg azért, hogy a halvány sárgás színű mutatók szinte láthatatlanok a cifferblattnak fehér mezején. Elvárjuk, hogy a tanács felszólalásunk után annak rendje és módja szerint a vállalkozóval újra megfesteti a toronyóra számlapját és mutatóját.

— **Eljegyzés.** **Büglér Jenő** takarékpénztári könyvelő **Kassáról** eljegyezte **Dolozselek Albert** polgártársunk kedves és bájos leányát, **Margitot**.

— **Kánikula.** Tegnap, mint tegnapelőtt is délután 2—3 óra között a hőmérő 35 R. fokot mutatott.

— **Tűz** A Széchenyi-téri **Windischgrätz-féle** ház udvarában a minap kevés hija, hogy nagy baj nem esett. Valószínű, hogy játszó mekek meggyújtották az udvar hátsó részén volt rakás szalmát s már nagy lánggal égett, mikor szerencsésen beoltották.

— **Céllövészet.** Az ujhelyi honvédszázalóalj parancsnoksága hivatalosan tudatta a közg. hatóságokkal, hogy f. hó 10-én reggel 7-től d. e. 9-ig a zászlóalj legénysége Ujhely, **Rudabánya**, **Bányácska**, **Hosszulás**, **Széphalom** és **Mikóháza** között nagy távolsági céllövészt fog tartani; a mikor az említett területeken a járás-kelés veszedelmes lesz. Ezt a közönség mihezartása végett mi is hírül adjuk.

— **Próbabál.** F. hó 1-én tartotta meg **Révész Imre** táncitanító 6 hétre terjedt táncitanításának befejezéseül próbabálját nagyszámu és disztíngvált közönség részvételével. Révész Imre sikeres tanításának már annyi sok szép jelét adta, — ez idén mégis különlegességeivel és a próbabál fényes kiállításával fölülmulta az eddigieket. A próbabálon bemutatta a táncitanítás legemlékező részletétől kezdve a minden fokozatba való átmenetelt egész a színpadi művészi táncig. Jól esett látni a kis gyermekek ügyes mozgásait, magyar- és szalontáncait, fényes egyvelegét a magyar esikósnak a francia udvaroncokkal. Egyes táncok mint pl. a graciána, palotás, stájer, magyar szülő és francia gavot feltűnést szereztek, különösen az utóbbi XIV. Lajos-korabeli udvari jelmezben, látványos és elragadó képet nyújtott a görögtűz fényében. Nyert is a derék,

lelkiismeretes és ügybuzgó táncitanító sok-sok tapsot és éljént a szülők és tanítványok részéről egyaránt.

— **Sajtóhibák.** Lapunk mult számában, a **Radácsi György** általános érdeklődést ébresztett közleményében, ott hol **Schneider** t. munkatársunkhoz szól, a „szürében“ szó helyett **szívében**, — lentebb pedig a „szertartás“ helyett **szentírás** olvasandó. A közleményben helylyel-közzel még előkerülő esekélyebb sajtóhibákat maga az olvasó is, mindjárt olvasás közben, kiigazíthatta.

— **Jegyváltás.** **Klazer Emil**, Varannó város előnyösen ismert kereskedője, f. évi júl. 30-án jegyezte el **Guzeo Péter** nyug. jóság igazgatójának kedves leányát, **Henriettét**.

— **Niksz dájcs!** A Petőfi-ünnep előkészületeinek hetében N.-Szebenből a következő hivatalos megkeresés érkezett vármegyénknek egyik szolgabírói hivatalához: MZ. 9694—1899. An das löbliche Stuhlrichteramt stb. stb. Mit Bezug auf die geschätzte Zuschrift vom 13. Juni 1899. Z. 1008/99. beehrtman sich in der Anklage den von Bernhardt Grünfeld eingeehenen 2 Kronenstempel dinsthöflich zu übersenden. — Hermannstadt am 26. Juli 1899. der Magistrat: (olvashatatlan aláírás) Bürgermeister. (Olvashatatlan aláírás) Obnot. — A germán nyelvű átirat következő hátrattal küldött vissza „Hermannstadt“-ba: 1008/99—III. Tekintetes polgármeseri hivatalnak — N.-Szeben. — Miután magyar hatóságtól magyar hatóság csak is magyar nyelven írott megkeresést fogadhat el, ezen megkeresését elintézetlenül van szerencsém hivatalos tisztelettel visszaküldeni stb. főszolgabíró. — A nagy **Hermann** lovag gyalogos kis-unokáinak nem árt ez a lecke épp most, a Petőfi-ünnepelés utóhatása alatt!

— **Gyujtogatás.** **Gálszécs** lakosai — írja levelezőnk — ismét folytonos remegésben vannak a gyakori tüzesetek miatt. Különösen a mult héten alig mult nap, hogy ne lett volna riadás. Szerencse azonban, hogy a legtöbb esetben sikerült a nagyobb tűzveszedelemnek elejét venni; ugyanis júl. 26-án a déli órákban ismeretlen okból kigyuladt a város keleti végén **Hornyák Józsefnek** egy melléképülete, másnap pedig hasonló időben **Fischer Gusztáv** báró egyik fútea bérházánál támadt tűz. Mindkét esetben sikerült szerencsésen elhárítani a nagyobb veszedelmeit, még mielőtt a tűz elharpódzott volna. Július 30-án reggel 8 óra tájban **Pribék István** vármegyei utmester házában tört ki a veszedelmes elem, melyet azonban csak akkor vettek észre, mikor tovatérjedését már lehetetlen volt meggátolni és így csakhamar meggyult a szomszédos ház is. Tovább ezuttal sem terjedhetett a tűz, mert a gálszécsi és kohányi derék tűzoltók csakhamar megjelentek és a tüzet lokalizálták. Mikor a tűzoltók már csak a két égőház eloltásán fáradoztak, egyszerre csak ismét megszólalt a vészkiáltás. Valami elszállott szikrától kigyult **Belius György** nyug. postamester házában a tetőzete. Az elősiető tűzoltók csakhamar leverték a zsindegy egy részét itt is és a tüzet szerencsére eloltották. Ha ez nem sikerül, ebből, a száraz és szellős időben, nagy szerencsétlenség származhatott volna, mert a meggyult ház maga is nagy s közel, épp a szél irányában, több ház is van. Az oltásból délutánra is jutott, mert a leégett két ház fából épült és nagyon régi lévén, nemcsak a tetőzeteik, hanem falaik is égtek. Mikor már csaknem egészen el voltak oltva, délután 5 óra tájban ismét megkondultak a vészharangok. Valami gonosz kéz a deszkák között levő részen meggyújtotta a **Kende Miksa** dr. járásorvos csüregben levő takarmányt; ezt azonban két restést őrző fiu még idejében észrevette s miután a takarmány nem volt elég száraz és csak lassan égett, meg viz is volt mindjárt kéznél, a nagyobb veszedelmet ez uttal is sikerült elhárítani. — A vasárnapi tüznél különösen **Szapara F.** és **Klapák F.** gálszécsi, továbbá **Szikora** kohányi tűzoltók tüntették ki magukat, a kik igazán emberi erőt meghaladó munkát végeztek, hogy a tüzet lokalizálják. Elismeréssel kell még megemlékeznem **Fischer Gusztáv** br. tűzoltó-egyesületi elnökről is, ki egy tapodtat sem mozdult el a tüztől, míg egészen ki nem oltották. — Ugyancsak dicsérettel kell megemlékeznem még a város új bírójáról, **Kovács Sámuelről**, a ki, mióta a város élén áll, folytonosan fárad a tűzbiztossági eszközök tökéletesítésén, ugyszintén azon is, hogy a tűzbiztosság érdekében kibocsátott hatósági rendeleteknek mennél nagyobb fogamatja legyen, a tüzesetek alkalmával pedig mindenütt jelen volt, rendelkezett, intézkedett, mire nagy szükség is volt, mert a mi népünk bizony nagyon indolens s ha látja, hogy az ő vagyona nem forog veszedelemben, biz a szerencsétlenséget szereti összetett kezekkel nézni. A mult alkalommal is a legtöbbben sajnálták bepiszolni ünnepelő ruhájukat, sőt tudok egy pár tűzoltót is, a ki összetett kézzel nézte a tüzet, nehogy

cifra ruháját valamiképpen beszennyezze. Gál-
szélesen most éjjelenként tűzörség van.

A „Zemplén Naptár”-ról. Várme-
gyénk, városunk és a szomszédos vármegyék in-
telligens kereskedői és iparosai már is sietnek
felhasználni az alkalmat, hogy a kiadásunkban
megjelenő „Zemplén Naptár”-ban hirdessenek
és így üzleteiknek jó hirt, nevet szerezzenek. —
Naptárunk tartalmából, melynek összeállítását
ismét a „Zemplén” szerkesztője volt szíves el-
vállalni, egyelőre keveset árulhatunk el; de
annyi már most is bizonyos, hogy a minden izé-
ben zempléni tartalom, számos képpel illusztrált
és elegáns kiállítású naptár nemcsak ki fogja
állani a versenyt a fővárosi naptárakkal, de iro-
dalmi színvonalánál, mint a „Hivatalos Rész” belső
beesésénél fogva is, nélkülözhetetlen minden hiva-
talban s magánosoknál. Miután a naptár nyomását
a jövő héten már megkezdjük: felkérjük a hir-
detetők közönséget, hogy hirdeteiket mielőbb
adják be, s gondunk lesz rá, hogy a hirdetés
izléses és feltűnő kiállítású legyen. A hirde-
tések ára annyira mérsékelt, hogy a hirdetés
mindenkinek hozzáférhetővé van téve. Több
oldal hirdetésnél megfelelő árkedvezmény.

A kiadóhivatal.

Meghívó. A „Sárospataki Iparos Ifju-
ság önképző-köre” S. Patakon f. hó 13-án,
könyvtáralapja javára, a „Kossuth-kert”-ben,
jótékonykélt zárkórú nyári táncmulatságot
rendez. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatságot
aug. 20-án tartják meg.

Egyéves önkénteseknek teljesen sza-
bályzat szerint készült egyenruhákat, lelegegán-
sabb kivitelben, jutányos árak mellett szolgált
Steinfeld és Fischer szabócégg Miskolczon. Ala-
pított 1840-ik évben. Ugyanott tiszta gyapju-
kalmék, valamint vízmentes köpenyszövetek
nagy választékban raktáron vannak és a leg-
újabb angol divatu ruhák izlésteljesen készít-
tetnek. Nevezett cég szövetmintákat készséggel
küld bérmentve.

20 krért egy tanyai gazdaság. A
„Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” ez
idén rendezi első mezőgazdasági kiállítását Sze-
geden. E kiállítással kapcsolatban egy tárgy-
sorsjáték is rendeztetik, melynek huzása a kiál-
lítás utolsó napján — szeptember 10-én — tar-
tatik meg. Az első főnyeremény 50.000 korona
érték, melyet a sorsjáték rendezésére szövetkezett
intézetek közösen készpénzben, vagy egy szegedi
mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is
megváltani. A többi nyereményt főleg kiállított
gazdasági gépek és eszközök képezik, melyek
szintén beválthatók készpénzre. Kötelességünk-
nek tartjuk olvasóink szíves figyelmét e sors-
játékra felhívni, tekintettel arra a hazafias és
közhasznú célra, a melyet az előmozdítani igyek-
szik, annál is inkább, mert egy-egy sorsjegyet
a legszegényebb ember is megvehet, lévén ára
csak 20 kr. Mint értesülünk, e sorsjáték iránt
szokatlan élénk az érdeklődés s a sorsjegyek
nagy kelendőségnek örvendenek. — Sorsjegyek
kaphatók lapunk kiadóhivatalában is.

Ügynököket keres helyben és
vidéken egy általánosan ismert régi jó
hírnevű biztosító intézet helybeli főkép-
viselősege. — Címét megmondja e lap
kiadóhivatala.

Uj-Tátrafüreden júl. hó 30-áig számítva
a fürdővendégek száma 695 volt.

Iglófüreden, júl. hó 31-éig számítva, a
fürdővendégek száma 779 volt.

Nyersselyem básztruha

S frt 65 krt61 42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme
— Tussors és Shantung-Pongees, valamint fekete, f. hér és
színes Henneberg-selyem 45 kral, 14 frt 65 krig méterenként
— a legdivatosabb szövésű és mintázatban. **Privát-
fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint ház-
hoz szállítva, mintákat pedig postafordultával
küldenek: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító
selyem-gyárai Zürichben.

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg rögasz-
tandó. — 3.

Irodalom.

Az „**Adalékok Zemplén-vármegye Tör-
ténetéhez**” e. havi folyóiratunknak ez évi, egy-
szermind az V. évfolyamnak **augusztusi** füzet
a következő tartalommal jelent meg: 1. Zemplén-
vármegye történelmi földrajza. (XVI. közl.) Irta:
Csányi Dezső dr. — 2. Zemplén-vármegye taxás
nemesei a XVI. században. Egybeállította: Nagy
Gyula. — 3. Zemplén-vármegye politikai és hely-
rajzi ösmertetése. (43. folyt.). Fordította: **Matolai**
Etele. — 4. Történelmi jegyzetek Zemplén-vár-
megyéről (43. folyt.) Ford: **Dongó Gy. Géza.** —
5. Szirmay András naplója. (39. folyt.) Közli:
Karsa Ferenc. — 6. A zempléni nemzetörség.
(7. folyt. és vége.) Irta: **Beke Lajos dr.** — 7.
Zemplén-vármegye követi utasításai. (8. folyt.)
Irta: **Kerekes György.** — 8. A piaristák Zem-

plén-vármegyében. (16. folyt. és vége.) Irta:
Hudra János. — **Levelesláda:** 9. A Doby-
család címeres-levelei. (I.) Közli: **Doby Antal.** —
10. Liszta Taxalis Judeorum. (5. folyt. és vége.)
Közli: **Karsa Ferenc.** — 11. A Payzsoz- és
rokonesaládok levelesládájából. (III.) Közli:
Dongó Gy. Géza. — 12. Nagy-Mihály vára és a
n.-mihályi kuriák a XV. században. Közli: **Dongó**
Gy. Géza. — 13. **Tárca:** Var-János-tó. (Nép-
reg.) Irta: **Berecz Károly.** — 14. Egy érdekes
jelentés a Bach-korszakból. Közli: **Fodor Jenő.**
— 15. A szerkesztő postája. 16. A kiadó felhívása
előfizetésre. — A havonként 2—2 iven megjelenő
„Adalékok” előfizetése egész évre (12 füzetre)
csak 2 ft 40 kr. — **Melegen ajánljuk minden-
kinek, a kit vármegyénk viszontagságos tör-
ténete érdekel; főképp pedig ajánljuk a köz-
ségek figyelmébe; annyival is inkább, mert
ebben az évfolyamban már közöljük az egyes
községeknek külön-külön történelmi és hely-
rajzi ösmertetését is.**

Kronikás Versei. Ez a címe annak a
kedves kis égszínkék tűzésű kötetkéknek, mely-
ből izelítőt adunk, egy kedves humoru versikét,
mai Tárcainkban. Van olyan, sőt dévajabb is,
de nem kevésbé kedves a kötetkékben még vagy
25 más poéma. A kötetkét, ára 60 kr. melegen
ajánljuk olvasóink rokonszenves érdeklődésébe.

Értesítő. A debreczeni kereskedelmi aka-
démia 1898/99. isk. évről szóló Értesítője érke-
zett szerkesztőségünkhez. A debreczeni akadémia
az ország legjobb hírű intézetei közé tartozik.
Nemcsak a miatt a szellem miatt, mely ott gyö-
keret vert, hanem azért is, mivel úgy az intéz-
tet nagyérdemű igazgatója, mint tudós tanárai
vállaltva azon igyekeznek, hogy az intézetben
olyan kereskedőket neveljenek, kik nemcsak
megértik a haladó kor üdvös eszméit, hanem
az iskola falai közül távozó abiturientek egye-
nes jellemet, ambícióval párosult munkakedvet
vigyenek magukkal az életbe. Az igazgatói je-
lentésből megtudjuk, hogy 133 előtanulmányt
végzett ifju iratkozott be az akadémiaira; a ke-
reskedő-tanulóiskolába 187-en iratkoztak be, a
női kereskedelmi tanfolyamra pedig 34 növén-
dek jelentkezett s így a három szakon az év
elején 387 növendék volt, kik közül 342 tett
vizsgálatot. Erettségi vizsgálatra 40 ifju jelent-
kezett, kik közül 24 sikerrel tett vizsgálatot.
Jeles erettség bizonyítványt kaptak Nagy Sán-
dor és Zvolenszky József. Egyéb szükséges
tudnivalók mellett a női kereskedelmi tanfolyam
életéről is beszámol az Értesítő, valamint a keres-
kedő tanulóiskoláról, végül pedig a kereskedelmi
esti szaktanfolyamról is olvashatunk, melyet e
kitűnően vezetett intézet szintén nagy sikerrel
vezet. Ma, midőn azt látjuk, hogy a szoros ér-
telemben vett tudományos pályák túltömtétek
és még az igaz tehetségek sem érvényesülnek
az élet nagy harcában: melegen ajánljuk a gyer-
mekekért aggódó szülők figyelmébe ezt a min-
den izében életérős, a gyakorlati életre nevelő,
gondosan vezetett intézetet!

Szókratész. A görög filozófát ő fektette erkölcsi.
alapra. Komoly, rideg ember volt, ki az életben mindig
csak a fogyatkozásokat látta, az ő életeleveinek eltaju-
lását. Athen utcáin szóba állott mindenkiel, s mindig
tanított. Kérdésközdött valómiről, s rávezette az embe-
reket hogy rendesen nemis sejték annak a lényegét, a
miről könnyedén, megmondás nélkül beszélnek. Beszél-
getése második felében aztan revezette az illetőt a szóban
forgó dolog lényegére. Az ő tanítványa volt **Plató.** „Ugy
állnak ok egymás mellett — írja Ranke — mint később
Krisztus és keresztelő Szent Janos,” csakhogy Plató kör-
ül már nem a kétségbeesés, hanem a remény génusza
lebeg. Ajkán a szeretet tana. Szókratész nem a szeretet,
hanem a bírálat embere. Ezért kellett meghalnia is, mert
az athéni demokráta alkotmányra esipós megjegyzéseket
tett. Meghalt 599-ben Kr. e. Huszonegy századdal ezelőt,
hanem tanait a világ 2000 esztendő multan sem feledte el-
Életét és hatását híven leírja a Nagy Képes Világtörténet
most megjelenő 33 füzeté. A 12 kötetre tervezett nagy
munkét Marczali Henrik egyet. tanár szerkeszti, s a leg-
kiválóbb magyar szakemberek írják. A II. kötet, mely a
görögök történetéről szól, a Gyomlay Gyula dr. nevét
viseli homlokán. Egy kötet ára 8 ft. Egy füzeté 30 kr.
Kapható a kiadóknál (Róvay Testvérek, Budapest, VIII.,
Üllői-út 18.) úgyszintén **Lóvy Adolf** s-a-új helyi könyvke-
reskedésében.

A közönség köréből.

(Alak és tartalomért a beküldő felelős.)

Válasz nt. Radácsi György úrnak.*

Mivel egészségem helyreállítása végett ha-
zról huzamosabb ideig távol valék, csak e
napokban értesültem a „Zemplén”-ben megjelent,
Radácsi György theol. tanár tollából kikerült,
ugy engem mint a vezetésem alatt fennálló tal-
mudiskolát érdeklő két cikkről. S magában véve
az a körülmény, hogy azok hire ideiglenes tar-
tozkodási helyemig el nem jutott, eléggé tanus-
kodik arról, hogy Radácsi ur „szerzeménye”
távolról sem oly kiváló, hogy szélesebb körök

* Jelen zárszót a következő levél kapcsolatában
vettük: Ön becses lapjának hasábjainban helyet engedett
az ellenem intézett támadásoknak, abban a nemes hiszem-
ben, hogy ezzel a közügynek jó szolgálatot teszen; re-
ményem, hogy méltányosságánál fogva következő soraimat
is közölni fogja, a miért Önnek már is köszönetet mondok.
Szerk.

figyelmét magára vonhatta volna; egyszersmind
feloldom tanár urat azon nehéz gond alól, me-
lyet egyik cikkében oly szívmeindítólag nyil-
lyat t. i. hogy retteg és fél a hithű zsidóság
haragjától, melyet e két cikke által magára
zúdított; ne tessék kérem se félni, se rettegni,
nem oly nagy horderejű az egész affaire, s csak
azáltal, hogy t. tanár ur annyira tulbecsüli,
nyer némi fontosságot.

Ugy vélem, t. tanár ur nem akarván, hogy
az iskolai szünidők felhasználatlanul elsuhanja-
nak, a midőn rendes hivatási kötelezettségei
alól felmentve van, no, meg egy kis időtöltésből
is, rendes hallgatónak távoztaival, más alakban
és előtte idegen téren kísértett meg egy kis
leekéztetést; ezen javítási törekvése tiszteletet
és elismerést érdemel ugyan, de van ebben a
dologban egy roppant sajnálatraméltó körülmény,
s ez az, hogy t. tanár ur előadásának tárgyát
roppant rosszul választotta meg, oly tárgyat,
a melynek megértésétől — cikkeiből látom —
roppant távol áll, ezen tárgyat megítélni — sit
venia — tehát nem képes, dacára széleskörű és
mély tudományosságának.

Az igen tudós professor ur nem elégszik
meg azzal, hogy csekély személyemet mint a
sárospataki izr. hitközség fejét, azzal együtt,
valamint a vezetésem alatt álló talmudiskolát
— mely melleleg mondva, izr. körökben messze
földön s igen jó hírnévnek örvend — megtá-
madja, de az egész orth. irány sem oly sze-
renesés, hogy tanár ur tetszését megnyerje s
kényelmes bőbeszédűséggel — melynek teholo-
giai előadásokon van ugyan helye, de hirlapi
hasábjokban alig — eseteli, milyennek kellene
a zsidóságnak lennie, hogy izlésének megfelel-
jen. Fölöslegesnek találok, hogy eme kifaka-
dásokra feleljek. Nem fogom védelmembe az
ort. zsidóságot. Oly valami, nevezük akár in-
tézmenynek az, melynek több ezer éves dicső
multja van; megéltünk eddig is tisztelt tanár
ur tanácsai nélkül, élni fogunk tovább is, még
ha azokat ezentul se fogadjuk el. Jobban ese-
lekedett volna, ha ezen **kizárólagos zsidó fe-
lekezeti** ügyek megbirálását arra hivatottabb
tényezőre bizta volna, ki az orth. hitközség jel-
legét, tanerőt, irányát jobban felfogja, annak
szellemét jobban megérti, nem hogy erre hivat-
lanul — roppan sokat idézi a Magyar Zsidó
Szemlé, mely különben is pártirányu havi folyó-
irat, de ugyilátszik, tanár ur egyedüli forrás-
munkája — arra vállalkozzon, hogy egy fele-
kezeti intézményeivel együtt elitéljen.

S ezért nagyon is érthető, ha én jelzett
viszonyok között az elvi különbségeket illetőleg
tanár urral polemiába általában nem bocsátko-
zom. Jelen soraim célja nem más, mint hogy
felháborodottan visszautasítam azon vádakat,
melyekkel személyemet illeti; nem tudom, hol
vette a jogot arra, hogy nekem mint a sárosp-
ataki izr. hitközség papjának és a talmudis-
kola vezetőjének a hazafiatlanság bűnét lob-
bantsa szememre? Ki adott neki jogot arra,
hogy az orth. papoktól általában a hazaszeret-
et szent érzelmét eltagadja? Én meg azt mon-
dom, hogy t. tanár nem illetékes ebben az ügy-
ben dönteni, különösen pedig nem nagy tuda-
mányossága és intelligenciájával abszolute össze
nem egyeztethető modorban. Sok évi buzgó
munkálkodással eléggé bizonyítottam, hogy
nagynevű őseim elvei voltak számomra irány-
adók, kik a zsidó hitélet legnagyobb coriphaeu-
sai közé tartoznak, egy évszázad óta Israel szel-
lemi vezetői, dicső munkálkodásuk nemcsak a
zsidóság rajongó szeretetét szerezte meg szá-
munkra, hanem megszerezte számunkra azon
kiváló politikai körök tiszteletét és becsülését
is, kik gazdag tevékenységüket ismerték és is-
merik.

Tisztelt tanár urnak honfui aggodalomtól
gyötört lelkének megnyugtatóra legyen sza-
bad felemlítenem — de ne rójjá rám a szerény-
telenség bűnét is annyi más mellé — hogy egy
dicső és különösen elismerő nyilatkozat bir-
tokában vagyok azon megyének legfőbb hiva-
tálnoka részéről, a hol ezelőtt évekig működ-
tem, de nem személyemnek szólnak a dicsérek-
tek, hanem kiolthatatlan hazaszeretetének. Ha
parancsol tanár ur, szívesen látom, ugyanily
szívesen mutatom meg Önnek ezen levelet. Epp
oly helytelen azon állítása, mintha én zengzetas
hazai nyelvünket általában nem beszélném.
Nyelvében él ugyan a nemzet, de tagadom azt,
hogy a hazaszeretet a nyelvvezetett egyenes
arányban állana.

Ezen néhány szóval, úgy vélem, álláspon-
tomat legalább általánosságban eléggé megvi-
lágitottam, abból a célból, hogy minden további
polemia kötelezettsége alól magamat felmentsem,
én részéről ebben az ügyben ezennel zársza-
vamat megírom.

Sárospatak, 1899. aug. 2.

Ehrenfeld S.
főrabbi.

Tekintetes szerkesztő ur!

A f. é. 31. számú „Zemplén” hasábjain kö-
zölt **Lólopás** című cikkelyre vonatkozva bátor-

kodom
kis mag
Ig
és V r
hatta, k
ból, teh
kor a
szerzésé
ségnek,
örség.
billiót
csakugy
billiója
ribillió
telt cikk
Pedig a
hogy a
kodva t
lőismer
a t. sze
a ki ar
adja tu
eselekn
T

M
világki
most az
a nagy
kápráz
egész
M
a miko
a „rev
mi ezr
gyünk
adni k
A
a kirá
meglep
a mag
Nem a
szó a
hirdet
azzal,
neki u
vendeg

A
báró é
áll és
Nánd
A
hogy
is szol
sére
a rövi
részvé
téssel
pedig
a fent
törlesz
részes
kiránd
a kirá
nyoss
képzé
hogy
az ut
mény
sem a
szóral
mulat
minde
tudja.
vezme
dulók
csak
séget
mozga
embe

karék
bizott
érkez
lásbat
is át
vissza
ság r
nister
célok
hozzá
szóló
olyan
fráne
szükr
Nánd
a rez
tevék
sikere
az ér
lapur

kodom tek. szerkesztő urat felkérni, hogy némi kis magyarázatát adhassam a dolognak.

Igaz ugyan, hogy V-nek a lovát ellopták és V mikor a ló hiányát észre vette, nem tudhatta, ki lopta ki istállójából és minő szándékából, tehát mint más károsult is megteszi ilyenkor a lépéseket ellopott jószágának visszaszerzésére, ő is bejelentette kárát a rendőrségnek, mert tulajdonképpen arról való a rendőrség. Hogy azután a rendőrség, mily nagy „ribilliót” csinált belőle, azt V. nem tudhatja. A ló csakugyan megkerült; de nem a rendőrség „ribilliója” folytán, hanem privát uton (tehát a nagy ribillió eredménytelen volt? Szerk.) Igen. A tisztelt cikkelyről az egész dolgot gunyosan adja elő. Pedig annak a „szegény pára”-nak (mint a hogy az író nevezi) tehetségéről is elhamarkodva tette meg kritikáját, még mielőtt t. i. a lóismerettel foglalkozott volna. — Végül felkérem a t. szerkesztő urat, hogy az illető tudósítónak, a ki annyit ért a lóhoz, mint a tyuk az ábe-hez, adja tudtára, hogy: „riporter — ne tovább a eselekménynél!”

Tisztelettel

V.

Egyesületi élet.

Budapest—Páris.

Már csak néhány hónap választ el a párisi világiállástól, azért ki ne gondolkoznék már most azon, hogy miképpen jusson Párisba, azokra a nagy napokra, a melyeknek fénye, ragyogása káprázatba fogja ejteni Európával együtt az egész világot.

Minket magyarokat még egyéb is vezet, a mikor a franciák nagy ünnepére gondolunk: a „revanche.” Ők eljötték emelni ragyogását a mi ezredéves nemzeti ünnepünknek, mi kimegyünk hozzájuk viszonzni barátságukat, visszadni lelkesedésüket.

Azokat, a kiknek már eddig is gondot adott a kirándulás módja, bizonyára kellemesen fogja meglepni néhány úri ember prospektusa, a mely a magyarokat társas kirándulásra szólítja fel. Nem afféle megszokott társas kirándulásról van szó a milyeneket egyik-másik vállalat most is hirdet és a mely megoldottnak hiszi feladatát azzal, hogy az utast Párisba szállította és ott neki utalványt ad, hogy étkezzék egyetlen egy vendéglőben,

A mi mozgalmunk élén *Thoroczky Viktor* báró és *Dessenffy Arisztid* képviselőházi titkár áll és a vállalat tervezője, igazgatója *Somogyi Nándor*.

A kirándulás prospektusa, eltekintve attól, hogy a mozgalom nagy részben jótékony célt is szolgál, rövid idő alatt rendkívül népszerűsége tett szert. A nagyszabású tervezetnek az a rövid kivonata, hogy a ki most előre bejelenti részvételét a kirándulásban, az 25 ft. előfizetéssel biztosíthatja helyét, a hátralevő összeget pedig 1900 március haváig fizetheti, vagy pedig a fenti időpontig tetszés szerint való részletekben törlesztheti a részvételi díjat. Ezért az összegért részese a tizennégy napig tartó nagyszabású kirándulásnak. Párisban nyolc teljes napot tölt a kiránduló, megnézve a francia főváros látványosságait. históriai nevezetességeit s minden képzelhető költséget a rendezőség fedez, úgy, hogy egészen pénztelenül is neki bátorodhatik az utnak. Más vállalkozásoknál ez a kedvezmény nincs meg, mert ezek sem a fogadásról, sem a fogatokról, sem szakszerű vezetés, sem, szórakoztató esték, ünnepségek, színház vagy mulatók jegyeiről nem gondoskodnak, hanem mindent saját magának kell megszerezni, ha tudja. Bajos elmondani azt a számtalan kedvezményt, melyet a rendezőbizottság a kirándulóknak nyújt, de a prospektus minden pontja csak megnyugvással töltheti el a magyar közönséget az iránt, hogy olyan erkölcsi alapon álló mozgalomról van szó, a melyet minden magyar ember fel fog karolni.

A befizetések a „Budapest Belvárosi Takarékpénztár”-hoz intézendők, mely a rendezőbizottság ellenőrzése mellett maga kezeli a beérkezett pénzeket; ha pedig valaki a kirándulásban akadályozva van, a maga részét másra is átruházhatja, vagy kívánatra a pénzt is visszakapja. Az interkaláris kamatok s a bizottság rendelkezésére álló jövedelem a kultuszminister rendelkezésére bocsáttatik közművelődési célokra. Így tehát a szerényebb sorsu ember is hozzájut ahhoz, hogy részt vegyen a világra szóló eseményben s ily módon a magyarság olyan impozánsan fejezheti ki lelkesedését a franciák iránt, a hogyan az irántunk az ő részéről olyan sokszor megnyilatkozott. *Somogyi Nándor*, a vállalat tervezője és igazgatója, a ki a rendezőbizottsággal együtt rendkívül nagy tevékenységet fejt ki a nagyszabású mozgalom sikere érdekében, — szépséggel nyújt felvilágosítást az érdeklődőknek. — Jelentkezések felvételére lapunk kiadóhivatala van megbízva.

Számadás

a Petőfi-ünnepség bevételeiről és kiadásairól.

A Varannón 1899. július 29-én Petőfi Sándor emlékére rendezett ünnepség összes bevétele 148 korona volt. Ebből a költségek fedezésére 65 koronát fordítottunk és így a tiszta jövedelem 83 koronára rúg.

A jövedelmet 3 részre osztottuk: a Budapestén építendő „Petőfi-ház” javára Füzesséry György főszolgabíró ur gyűjtőivére 53 koronát adtunk, a helyi kisedővót 20 koronával segítettük s a helyi róm. kat. templom orgonaaalapjához 10 koronával járultunk.

Az urak névsora, kik az ünnepségen felülfizetni kegyeskedtek, a következők: Antalóczy Antal 2 kor., Cséri Hermann 2 kor., Csöke József dr. 5 kor., Diószeghy János 2 kor., Filicskó Miksa 1 kor., Füzesséry György 4 kor., Füzesséry Pál 4 kor., Guseo Ferenc 2 kor., Herdány Mór dr. 9 kor., Horváth Sándor 4 kor., Lampel Nándor 3 kor., Lichtenstein József dr. 1 kor., N. N. 4 kor., Pereszély István 2 kor., Péchy Andor 2 kor., Rosenbluth Sándor 2 kor., Rónay Sándor 1 kor., Strasser Antal 1 kor., Udvardy Viktor 2 kor. és Weinberger Arthur 1 kor. A jótékony cél érdekében tett nagylelkű áldozatukért fogadják a nevezett urak a rendezőség nevében e helyütt is hálás köszönetünket.*)

Varannón, 1899. aug. 1.

Rosenberg Márton,
pénztáros.

Kerekes Pál,
rend. biz. elnök.

*) Jól esik megjegyeznünk, hogy tudunkkal Varannó, vármegyénkben a klasszikus hazafiságnak ez a mintatelepe, volt az első, a ki követendő példát mutatott arra, hogy mi zemplének is a Budapestén emelendő „Petőfi-ház”-hoz egy-egy tégla odanyújtásával hozzájáruljunk. E végből a kiadóhivatal vármegyeszerte ezennel gyűjtést nyit és a szerkesztőség és a maga nevében megkezdte az adakozást tiz koronával. A beérkező hazafias adományokat nyilvánosan fogjuk nyugtatni és rendeltetése helyére eljuttatni. Szerk.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Schneider Jakab. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

Mi célból és mi módon lehetne tanítói daloskört alakítani?

Irta és a zemplén-vármegyei tanító-egyesület alsó-körének 1899. márc. 21-én Sárospatakon tartott gyűlésén felolvasa: Balogh Kálmán.

Motó: A dal éltet, a dal lelkesít.

Midőn a zemplén-vármegyei általános tanítói egyesület választmányja a cimben jelzett tételt munkatételül kitűzte, bizonyára tudatában volt annak, hogy a dal, ugy az egyes ember, mint a társas életben, mily nagy és fontos szerepet játszik, bizonyára meg volt győződve arról, hogy dalegyesületek nélkül egyesületi életműködésünk nemcsak hézagoss, hanem hátróztatlan hiányos is.

A dal éltet, a dal lelkesít! Nem dalban talált-e mindenkor s nem dalban talál-e ma is nyugopontot a honfiai lelkesedés, öröm, épp úgy, mint a bu, a bánat? Hazafiai lelkesedésünk nem dalban nyer-e kifejezést, midőn ezereves mulunk örömein, bánatain elmerengve, nemzeti szent imáinkat vesszük ajkainkra? Nem a dal hangjai ragadják-e áhitatra a hívő lelkét s emelik fel a mindenható zsámolyához? Nem a dal gyászhangjai mellett kísérjük-e megboldogult kedveseinket végső nyughelyükre — a temetőbe? Bizony, bizony mélyen tisztelt körgyűlés a dal éltet, a dal lelkesít, a dalban megnyugvást talál az emberi kedély és érzelem! Eppen ezért nem tudom okát adni azon mulasztásnak, mely e tekintetben egyesületünket terheli, annyival is inkább, mert e téren mi tanítók, ha nem teljesen szakemberek is, de kell, hogy hozzá értők legyünk. Pótoljuk hát helyre eddigi mulasztásunkat s alakítsunk dalosköröket. Kérdik talán önök minek és mily céllal?!

Megpróbálom nagy körvonalokban vázolni a célt, mit én a dalegyesületek elé tűznék; de egyszermind nem késsem már most kijelenteni, hogy a részletek megállapítására egy szűkebb körű bizottságot óhajtanék kiküldeni, melynek feladata volna a tulajdonképpeni cél részletes kidolgozása.

Még kezdő tanító koromban történt, azon korban, midőn a rózsás színű ábrándok, fellegvárak rendre jelennek meg az ifjú képzeletben, hogy egy öreg, elfeledt tanítótársam, a nevelésügynek valóságos martirja, egy munkában és pedig a legnehezebb munkában, becsületben megöszült (tanítótársam) aggyastán költözött a jól megérdemelt örök nyugalomra s hiszik önök vagy nem, a pap, egy kollegám és én három iskolás gyerekekkel kísértük ki végső nyugalomára, dacára, hogy a szomszéd kollegákat is

felkértük a részvételre. S az a sajnálatos dolog, hogy ez az eset nem egyedül áll! Nem habozom tehát kimondani — mert azt tartom, többet ér egy igaz, őszinte szó, még ha fáj is, mint száz méreggel kevert mézédés — hogy még nincs közöttünk igazi kartársi szeretet. Osszetartás és szeretet nélkül pedig jövő boldogságunk elérése bizony csak jámbor óhajítás marad.

A daloskörök céljaul tűzném hát ki, hogy elhunyt tanítótársaink felett gyászdal énekelne, mely az együtt érzés, összetartozandóság érzetét is szilárdabbá tenné közöttünk.

Azt hiszem mélyen tisztelt körgyűlés, egyesületünknek egyetlen tagja sincs, a ki — ha csak hivatalos rovatumk utján is — tudomással nem bírma azon üdvös eszméről, mely fiaink számára, a zemplén-vármegyei tanítók házáat célozza megvalósítani. Remek, szép eszme, mindnyájan óhajtuk létesülését, de hol a kivitelre a legfontosabb — a pénz. Mi magunk, tekintetbe véve anyagi helyzetünket, gyengék és erőtelenek vagyunk ama szép terv keresztülvitelére; arra megint nem támaszkodhatunk, hogy teljesen idegen segélyvel épüljön fel. Uraim a esodák kora régen lejárt! Ha mi nem teszünk semmit, Matuzsálemi korrall sem fogjuk testi szemünkkel látni az óhajtott intézmény megvalósítását. Ime, ha olvasóköriünk lesz, tartson az ezen célra az általános gyűlések alkalmával dalestélyeket, melynek tiszta jövedelme fordítás-sék a zemplén-vm. tanítók házának felépítésére. En hiszem, hogy törekvésünk nem lesz eredmény nélküli. De meg társadalmi tekintetben is hasznunkra lehetne ez, mert a tanítókról való hideg közönyt meggyőzhetnénk arról, hogy a mai tanítói nemzedék nem a 60—80 év előtti kosta többé.

Midőn az alapszabály készítő bizottság a dalegyesületek alakítását bevette az egyesület céljai közzé, már akkor meg volt győződve arról, hogy dalegyesületek nélkül nemcsak a tanító, de minden más egyesületi életműködés hiányos s éppen ezért nem lehet megmagyarázni azon mulasztást, a mely e tekintetben egyesületünket terheli, annyival is inkább, mivel ezen a téren, mi tanítók, ha nem mint szakemberek is, de kell hogy hozzáértők legyünk. Nem is foglalkozom hát a dalegyesületek fontosságával, hanem a címül is választott kérdésre kívánok röviden megfelelni.

A járásköri dalegyesületek megalakítására nézve legelső lépésnek tartom a tagok megválasztását, mert szerintem nem szükséges, hogy minden egyesületi tag a dalegyesületnek is tagja legyen, de igen is fontos dolog, hogy a ki az egyesületnek tagja, az ugy hang, mint szakértelem tekintetében a megfelelő színvonalon álljon. Nem a szám, de a munkaerő tesz nagygyá valamely egyesületet.

Fentebb az kívántam, hogy a dalegyesületnek minden tagja kellő hanggal és szakértelemmel bírjon. Ha ez meg van, ha a dalegyesületnek minden tagja talán maga is képes egy dalegyesületet vezetni, ugy el van háritva mindenféle nehézség, mert a dalegyesület precentora által már jó előre kiadott darabot otthon minden tag betanulván, a köri gyűlésre ezzel készen menne s vagy a gyűlést megelőzőleg, vagy a gyűlés után tartaná meg az összpróbat. Ha azonban fontos és sürgős körülmények kívánják, a járásköri dalegyesületek rendkívüli gyűlésre is összehívhatók volnának. Mind a két kör külön vezetők alatt ugyanazon darabokat tanítaná. A két járásköri dalegyesület együttesen alkotná a zemplén-vármegyei tanító-egyesületi dalegyesületet, a melynek vezetőjeként mindig vagy a sárospataki tanítóképző zenetanárát, vagy pedig valamely jóhírű dalegyesület precentorát kérnénk fel s a mely vmegyei dalegyesület gyűléseit mindig a közgyűlést megelőző délután tartaná s rendkívül esetekben ez is gyűlésen kívül összehívható lenne.

Ekként látnám én megoldhatónak a dalegyesületek alakításának a kérdését. Nem állítom, hogy másként és jobban nem lehetne, ugyanazért szívesen fogok örülni, ha annyit érhettem is el, hogy a nagyszerű eszme iránt a közérdeklődést felkeltettem. Tudom, hogy értekezésem hiányos, de céloim nem is volt egyéb, mint a megalakítás módozatairól szólni. Ajánlom ez eszmét, annak megvalósítását a m. t. járáskör becses figyelmébe.

Csak válat a válhoz s a nap alatt, nincs ki ledöntse e sziklafalat.

A S. A.-Ujhely városi kisedővó évzáró ünnepsége folyó évi július 31-én volt nagyszámu gyermekbarát és a dedósok szüleinek jelenlétében. — *Hornyay Béla* dr. megnyitó beszéde és a gyermekajakak fohása után egy dedósönvendék üdvözlőverse, azután szavalás, ének és játék következett; a szavalás közkívánatra megisméltetvén, Ujfalussy Terike rebegte el nagyhatással bucsuját. Az ünnepség d. e. 1/212-kor ért véget, mire Vágó Gyula, mint a kir. tanfelügyelő, megbizottja, ugy a kir. tanfelügyelő, valamint saját és a szülők nevében is a buzgó kitartó, eredményekben dús és áldásos működé-

sért köszönetet mondott Sztanykovszkyné-Juhay Berta óvónőnek. Ezt az elismerést szívesen ismételte meg a szülők és vendégek mindenike is, mert valóban lélekemelő volt az ünnepségnek minden egyes jelensége, a mely az óvónő lelkiismeretes működésének áldásos eredménye. Isten éltesse a lelkes óvónőt!

Egy jelen volt.

A rovatvezető postája.

H. B. — Sárospatak. Jövő számban.

Közgazdaság.

Közraktárt Ujhelynek!

Budapest, júl. 30.

A mezőgazdasági érdekek egyik leghathatósabb előmozdítója a közraktári intézmény, melynek ápolása és fejlesztése kell, hogy feladatát képezze minden céltudatos közgazdasági politikának, különösen pedig olyan agrikulturnálamban, mint mi vagyunk. Mert napnál világosabb, hogy a gazda jobban tudja a konjunkturákat kihasználni s az eladásra alkalmas időpontot bevárni, ha gabonáját s egyéb nyersterményét olesó tarifális díjak mellett a közraktárba helyezi el, mintha otthon tartja a barmbárjaiban. De a közraktárak a sok jón kívül elejét veszik a gabonauzsorának is az által, hogy kívánatra az elhelyező gazdának előleget adnak s így megmentik a kényszereladástól is.

Nem lehet feladatunk egy cikkely szűk keretében bővebben fejtegetnem a közraktári intézmény áldásos hatását az egész közgazdasági életre, csak annyit konstatálhatok, hogy a közgazdaság eme fontos tényezőjére Magyarországon úgy az eddigi kormányok, mint a társadalom is édes kevés figyelmet fordítottak.

A mi természetes is. A közraktári intézmény nálunk, mint agrikulturnálamban, kiváltképpen a mezőgazdaság érdekeit van hivatva előmozdítani, evvel pedig nagyon keveset, vagy éppen semmit sem törődtek a merkantil érdekeket szolgáló eddigi kormányok. A társadalom pedig eme merkantil kormányzás befolyása alatt szintén nem gondolt arra, hogy a közraktári intézmény feltétlenül az ő érdekeit mozdítja elő. Észak-Amerika mezőgazdaságának rohamos terjeszkedését, fokozódó intenzívítását majdnem kizáróan a sűrű közraktári hálózat idézte elő s ugyanez a jelenség tapasztalható a szintén agrikulturnálamban Oroszországban, a közraktári intézmények állami és társadalmi felkarolása s rohamos fejlődése óta. A nyugati kulturálmokról, bár ott a közraktárak ma már inkább merkantil jellegűek — nem is beszélünk.

Nálunk az állam és a társadalom nem törődömsége folytán csupán egy pár pénzintézet és bank létesített kisebb nagyobb közraktárakat. Legnagyobb e tekintetben a *leszámitoló és pénzváltó bank* budapesti közraktára, melyet kiegészít ugyanezen intézet bari és fiemei raktára. A Hitelbanknak Zimonyban és Nagy-Beeskereken van közraktára. Kisebb vállalkozások a kassai, nyiregyházi, debreczeni, nagyváradi, békéscsabai, nagykanizsai, esáktornyai, sziszeki, zágrábi stb. közraktárak. Ezek a magánvállalkozások, természetesen, nem képesek megfelelni azoknak a fokozódó igényeknek, melyeket a mezőgazdaság a közraktáraktól megkíván.

Ez az eddigi helyzet. Most azonban, mint a jelek mutatják, lényegesen javulni fognak e tekintetben az állapotok. A Széll kormány, midőn programjába felvette a mezőgazdaság istápolását, nem a szavakkal dobálódzott, de komoly elhatározással lépett a tett mezejére.

Nem rég Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter körlevelet intézett az összes hazai közraktári vállalatokhoz, melyben megkérde őket az iránt, hogy a már létező tárházak mily szolgáltatásokat tesznek, miként működnek, működésük közben mily tapasztalatokat szereztek s az intézmény tovább fejlesztése érdekében miket tartanak helyénvalóknak? Nemkülönbön felvilágosítást kér a felől is, hogy kik vették leginkább igénybe a raktárt: kereskedők-e avagy gazdák, ez utóbbiak köréből milyen gazdák; hogy szokásos előleg- vagy kölesönnyújtással; milyen rendszer szerint s mily költséggel épült a raktár? végezetül bekéri a tárházaknak néhány évre visszamenő mérlegét, üzleti- és díjszabályzatát.

Ez a nagyjából ismerttetett körlevél kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a kormány kezébe akarja venni, tovább fejleszteni s hivatásának megfelelővé tenni a közraktári intézményt. Ez a kérdés tehát nemsokára napirendre fog kerülni.

Es itt jön szóba Sátoralja-Ujhely. A közraktárak felállítására két főfeltételnek, hogy az illető hely úgy *termelő, mint forgalmi gócpont* legyen — bizvást állíthatom, — hogy egész északkeleti Magyarországon egy hely sem felel meg úgy, mint Sátoralja-Ujhely *forgalom* te-

kintetében a Bodrog és összes mellékfolyóinak, illetve folyói völgyeinek természetes gócpontja. A Bodrog pedig magába öleli Sáros, Zemplén, Ung, sőt Bereg megyék vízrendszerét is. Ujhely-Ung, sőt Bereg megyék a Kassáról, Mező-Laborezben van találkozása a Kassáról, Mező-Laborezben, Ungvár-Királyházáról, Nyiregyháza és Miskolcz felől jövő közlekedési vonalaknak. Termelés tekintetében pedig éppen a fenti természeti helyzetnél fogva felöleli a Kassa, Miskolcz, Nyiregyháza, Beregszász, Munkács és Galiczia által határolt, körülbelül 25000 km² területet.

Ezek a természeti fekvésen alapuló igazságok elvitázhatatlanok s mintegy követelik, hogy az állam által felállítandó új közraktárak közül Ujhelyt illesse meg az első hely. A dolog azonban nem igen fog simán menni. Kassának és Nyiregyházaának van már közraktára, ezeket tehát csak ki fog kelleni bővíteni s esetleg állami kezelésbe venni. Miskolcz és Ungvár azonban két oly gócpont, mely szintén joggal kívánhat magának közraktárt. Ujhelynek és vele egész Zemplén-vármegye társadalmának tehát már most sorompóba kell állani, szervezkedni, hogy minden tekintetben övé legyen az elsőbbség. Sőt tovább megyek. Lehetséges, hogy Miskolcz is kap közraktárt s Ungvár vagy Beregszász is s ez esetben Ujhelynek földrajzi helyzeténél fogva arra fog kelleni törekedni, hogy az őt környező kassai, miskolczy, nyiregyházi és ungvári vagy beregszászi közraktárak nagyobb szabású gócpontja legyen. Ezért különösen fog kelleni küzdeni, mert e tekintetben nagyon erős s veszedelmes versenytársunk lesz Miskolczban.

Zemplén egész társadalmának, de különösen gazdaközösségének nagyon vitális érdeke az, hogy szépen fejlődő székvárosa, Ujhely érdekében kezdet fogjon, minden követ megmozdítson különösen vármegyei gazdasági egyesülete útján s közraktára érdekében már most előkészítve a talajt.

Megérdemli ezt nemesak Sátoralja-Ujhely város, de első sorban Zemplén-vármegye törekvő gazdaközössége!

Petrássevich Géza.

Vármegyei Hivatalos Rész.

1925 sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

Tekintetes szerkesztőség!

Alábbi ministeri intézvényt tudomásul vétel és közhírré tétel végett másolatban kiadom. S.-A.-Ujhely, 1899. évi július hó 28-án.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Földmivelésügyi magy. kir. minister 55.867/III—299. Folyó évi július hó 8-án 54471. szám alatt kelt körrendeletem kapcsán közlöm, hogy a cs. kir. alsó-ausztriai helytartóság folyó évi július hó 8-án 61.516. szám alatt kelt hirdetménye szerint az 1896. évi július hó 23-án kiadott (és az Utmutató kiegészítő részének 100. lapján a 6. sz. Allategészségügyi Ertesítő II/c. pontjában közölt) 48164. sz. itteni rendeletben foglalt általános feltételek megtartásával a Magyar- és Horvát-Szlavonországok lezárt területeiről származó élő sertések sulyukra való tekintet nélkül, valamint a Magyar- és Horvát-Szlavonországok járványmentes területeiről származó 120 kilogramon alóli élő sertések ez idő szerint a Productiengesellschaft der Wiener Fleischselcher című szövetkezet és Ziegler József és Kurlik Alajos hentések bécsi vágóhidjaira továbbá Hölbing József, Hatzinger Engelbert, Urbiczki József, Friedl Károly, Dittmayer Károly és Hatzinger Lipót hentések számára a Bécs városi XII. kerületi meidlingi városi vágóhidra, valamint a bécs-ujhelyi egészségügyi vágóhidra minden külön engedély nélkül bevihetők. Budapest, 1899. évi július hó 20-án. A minister megbízásából: Bánkövy Jenő s. k.

2124/I. 99. sz. A szerencsi j. főszolgabírájától.

Körözesek.

I.

Szerencs nagyközség fő utcáján folyó hó 27-én reggel egy 5—6 hónapos, fakószínű kanca csikót bitangásban találtak. Jelenleg a nagyközség házában gondozásban van. Felhívatik a tulajdonos, hogy igazolás mellett, az átvétel iránt nyole nap alatt intézkedjék, különben az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a alapján nyilvános árverésen fog eladatni.

2131/I. 99. sz.

II.

Tállya nagyközség határában a mezőőr egy gazdátlan sárga szőrű, 1 éves kanca csikót talált, melyet miután a községi majorba behajtott, ott gondozásba vett. Felhívatik tulajdonosa, hogy kellő igazolás mellett az átvétel iránt

nyole nap alatt intézkedjék, különben az 1894. évi XII. t. c. alapján nyilvános árverésen fog eladatni.

Szerencs, 1899. július 31.

Dr. Szmrecsányi szolgabíró.

2163/I. 99. sz. A szerencsi j. főszolgabírájától.

Körözesek.

I.

Guttman Henrik f.-dobszai bérlő egy darab, más fél éves, sárga színű homlokán kis fehér csillaggal ellátott kanca csikója f. hó 26-án F.-Dobszáról egy szekér után Abauj.-Szántóra ment és azóta eltűnt körözését elrendelem.

2177/I. 99. szám.

II.

Soltész Mihály bekecsi lakosnak a legelőről egy drb. 4 hónapos sárga kanca csikója elveszett. Körözését elrendelem.

Szerencs, 1899. aug. 2.

Malonyay Tamás, tb. szolgabíró.

4778 ki/99. A bodrogközi j. főszolgabírájától.

Körözesek.

I.

Folyó évi július hó 9-én Karakó József király-helmezi lakos kárára 1 drb. hat hetes szőke kocmalac elszökött és azóta feltalálható nem volt. — Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.

4828 ki/99. sz.

II.

Folyó évi július hó 27-én 1 drb. 7 évesnek látszó fehér szőrű tehen (bal farán H. bélyeg jobb farán + jegy) találtatott Baeska községben bitangásban és a községi bíró által vétetett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhívatik, hogy azon körövény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község bírójánál annál is inkább jelentkezzen, mert ellenesetben a tehen mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t.-c. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.

K.-Helmecz, 1899. augusztus 3.

br. Fischer, szolgabíró.

1079 rk. S.-A.-Ujhely város rendőrkapitányi hivatalától.

Körövény.

F. évi július hó 27-én a Hecken egy 6—7 hónapos fehér szőrű, fülén hátán és farkán vöröses sárga foltokkal tarkázott vizsla találtatott. Körözése, és az eredmény közlése kéretik. S.-A.-Ujhely, 1899. július 30.

Schmidt, rendőrkapitány.

Nyilt-tér.)*

„MARGIT“
GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitűnő hatása a légutak s tüdőhurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgáltatásokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni töle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál a hó- és homokképződés esetében, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosnőjei, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnak a „Margit“ forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általában kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. ásványvíznagykereskedés

— es. és kir. udvari szállító —

BUDAPESZTEN.

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN, FÜSZERKERESKEDÉS-
DÉSBEN ÉS VENDÉGLŐBEN.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Heti naptár.

Vasárnap,	augusztus 6.	Urszinált.
Hétfőn,	augusztus 7.	Kajetán.
Kedden,	augusztus 8.	Cirjék.
Szerdán,	augusztus 9.	Román.
Csütörtökön,	augusztus 10.	Lőrinc.
Pénteken,	augusztus 11.	Zsuzsanna.
Szombaton,	augusztus 12.	Klára

A szerkesztő postája.

R. Gy. urnak — S. Patak. A választ most már Végző formájában kérem. — Úgy van, mint ön mondja: egy hazafias ügyben becsülettel fáradozni — kötelesség.
A pálinkahamisítók. Jön a következő számban.
F. S. rabbi-jelölt — S. Patak. Levélben válaszoltunk.
Z. G. urnak — Megyasszó. Levelet írtam. Mindkettőjüknek ezen az uton is legzivesebb üdvözetem!
A czeiki fekete tábla írójának. Felhívjuk, hogy saját reputációja érdekében multikori állításainak valóságát, teljesíthetőségét aláírásával, előttünk annyival is inkább igazolja, mert a hatóság jelentésével szemben az öntől nyert információ tarthatatlanná vált és így az ön állításait a dolog felülvizsgálására hivatott közg. fórum előtt igazolnunk kötelesség.

— Pf. — I. S. Patak. Panaszával forduljon egyenesen a hatósághoz; különben pedig esodálkozunk, hogy az illető utmester azt a dolgot, a mit mi itten nem szellőztetettünk, mindezeidig sem jelentette be a j. f. szolgabírójának, vagy pedig a kir. áll. ép. hivatalnak.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.
Kiadó-tulajdonos: **Énlert Gyula.**

Hirdetések.

294/99. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törvény-cikk 102. szakasza értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a n. gy. mihályi kir. járásbíró 1899. Sp. 163. sz. végzése által Klein Leo javára Vadász Zsigmond ellen 59 frt 79 kr. tőke, ennek 1899. évi márczius hó 23. napjától számított 5% kamatai és eddig összesen 38 forint 45 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 564 forintba bec. ált. épületek és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés után eladotnak.
Mely árverésnek a fenti sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alperes felkusi lakásán leendő eszközésére 1899. évi augusztus hó 11-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtovább ígérnek becsáron alul is elfognak adatni.
Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő Kelt N.-Mihályon, 1899. évi július hó 25. napján.

Gaál Vilmos.
kir. bir. végrehajtó.

Tk. 5084/899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Takács Mihály végrehajtónak Kiss Mihályné szül. Bihari Terézia végrehajtást szenvedő elleni 30 frt 50 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhe yi kir. járásbíró) területén lévő Borsi községben fekvő a borsi 88. sz. tjkben foglalt Kiss Mihály mint Kiss Mihályné szül. Bihari Terézia végrehajtást szenvedő jogutódja, továbbá Csonka Janosné született Molnár Borbála tulajdonostárs nevén álló és az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a értelmében eg szben árverés alá bocsátandó I. 87, 88/a. hr. sz. belhely, kert és 34 összelapított háza az árverést 356 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi augusztus hó 29-ik napjának délelőtti 10 órakor Borsi községben a községi bíróság házában meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladotni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 35 frt 60 krt készpénzben vagy az 1881. évi III. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminis teri rendelet 8 ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. III. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi június hó 17-én.

Wieland,
kir. törvényszéki bíró.

Tk. 251/1899. szám.

Hirdetmény.

Rad község telekkönyve tagosítás, illetve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX. t.-cz., az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. és az 1891. évi XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé: zések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlések keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1900. évi márczius 15-ik napjáig bezárólag a kir. telekkönyvi hatósághoz nyújtásák be, mert az ezen meg hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlések kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ainak értelmében, ide érve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1900. évi márczius 15-ik napjáig bezárólag a kir. telekkönyvi hatósághoz benyújtásák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönbön azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1900. évi márczius 15-ik napjáig bezárólag nyújtásák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves átvezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a kir. telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. április 13-án.

Dancs György, kir. aljbíró.

LIPIK

fürdő

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jód tartalmu alkalikus forrás (64° C.) a Kontinensen.

1893. óta a Lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át.) Azonkívül Pakrac-Lipik déli vasut állomása. (Zonatarifa.)

Kitűntelve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüssel.

Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitűnő gyógyszáloadák, pompásan berendezett fürdőépületek, Villanyos világítás.

Felülmulhatatlan hatásu kőszérv és csuszos bajoknál ischiásnál, csontbajoknál, mindennemű hurutos bántalmoknál, valamint minden mrlly és vérbetegségeknél.

Hivatalos fürdőorvos Dr. SZEMERE BERTALAN. Jód hévíz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá Édeskuty L. és Mattoni és Wille cégtől Budapesten. — Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság Lipiken.

Tk. 5484/899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Básti Johanna végrehajtónak Grega János végrehajtást szenvedő elleni 10 frt tőkekövetelés és jutalkára iránti végrehajtási ügyben a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő Lasztócz községben fekvő a lasztóczy 267. számú tjkben foglalt Grega János végrehajtást szenvedő jogán Hrinkó Mihály, továbbá Grega Jánosné szül. M. nyó Katalin tulajdonostárs nevén álló és az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-a értelmében eg szben árverés alá bocsátandó — (219-222/a.) hr. sz. belhely közötti rétre az árverést 472 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi augusztus hó 17-ik napjának d. e. 10 órakor Lasztócz községben a községi bíróság házában meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladotni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 47 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi június hó 7. napján.

Wieland,
kir. törvényszéki bíró.

Tk. 3816/1899. szám.

Hirdetmény.

Mihajló és Brezovecz község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyek az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítését is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlések keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1900. évi január hó 29-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlések kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1900. évi január hó 29-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönbön azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16-ik §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1900. évi január hó 29-ik napjáig bezárólag nyújtásák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes utján is csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál árvehetik.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. július hó 8-án.

Dr. Oláh, kir. aljbíró.

Zabralan és nyomban szárado

Törvényileg védve!

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Veritabl Lauge Christoph.

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Ismeretvé teszi, hogy a szobák a mészolás alatt i használtatásának, mivel a kellenetben szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfoltok és az olajfoltok sajátja, elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mészolást. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sárgabarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj foltok födi be a pallót a egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra Teljesen betöd minden foltot! rabbi mészolást stb; van azután

iszta fénylakk (színezetlen),
uj pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különbösen parketre s olajfoltokkal mar bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzet mtr. (két középnyagú szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9 1/2 márká.

A köztvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a c. g. re s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 40 éve letetöz tyartmányt sokféle utanozzak és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártó.
Prága, K. Berlin.

Kapható: Malártsik György és Bilanovits István füszerkereskedéseiben S.-A.-Ujhely

KORNSTEIN IGNÁCZ

S.-A.-UJHELY.

Steyeri fegyvergyári „Waffenrad“ és

„Helical Premier“ kerékpárok, kerékpár alkatrészek, Reithoffer és Dunlap-féle köpenygyumi és légtömlők.

Mindennemű vas- és aczelárak, szerszámok, gazdasági eszközök, gépfelszerelési anyagok, géphajtó szíjak, ruggyanta áruk dusan felszerelt raktára.

Oliva, repeze, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint süritett olajok s Tovatte gépsziradék.

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román cement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő cséplőkészleteket s lokomobilokat, egy használt hibátlan kazánt.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.

54,254. 1899. VIII/2. szám.

Borárverési hirdetemény.

A tarczali m. kir. vinczellériskola s a vele kapcsolatos állami szőlőtelepek több évi termésű borai **f. évi augusztus hó 16-án délelőtt 10 órakor** kezdődő nyilvános szóbeli árverésen eladásra bocsátatnak.

Az egész eladó borkészlet 477 hektoliter. A borok cukor-, szesz- és savtartalomra elemezve vannak.

Az árak hordó nélkül értendők; a hordók hektoliterje 2 frt 60 krral számítottak.

Az eladó borkészletek hordónként bocsátatnak árverésre, hogy azok is vehessenek, a kik egy-egy fajtaból csak kisebb mennyiséget kívánnak beszerezni.

Az árverezők kötelesek a megvenni szárdékolt bor kikialtási árának 5%-át az árverezés megkezdése előtt, a vinczellériskola igazgató-ságához bánatpénzül letenni.

Az árverés megkezdése előtt zárt ajánlatok is adhatók be, melyekhez szintén 5% bánatpénz esatolandó.

Az eladandó borok a vinczellériskola igazgató-ságánál való egyszerű jelentkezés mellett, előzőleg is megizlelhetők. Ugyanott bővebb felvilágosítások szerezhetők.

Kelt Tarczalon, 1899. július hóban.

A m. kir. vinczellériskola igazgatósága.

MIHALOVITS-féle

Harmat-Créme

Arczszépítő kenőcs.

- A Harmat-Créme a legjobb arczszépítő s kéz-ör-ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré teszi az arcz bőrét.
- A Harmat-Créme sem olmo, sem higant nem tartalmaz s telje en ártalmatlan hatásu.
- A Harmat-Créme nappal is használható, miután nem zsiroz s a poudert jól állja.
- A Harmat-Créme nem teszi fényessé az arczot s fehéríti a bőrt.
- A Harmat-Créme kiváló jó hatásu mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mitos-erek (bőr-átkák) elmulasztására, napégette s szélkifujta arcznál, s kéznél.
- A Harmat-Créme teljesen zsirtalan, habszerű, jó illatu arczkenőcs egy tégelyének ára egy korona.
- A Harmat Sz ppan, mely a Créme hatását fokozza, darabonként 35 kr.

Főraktár a készítő MIHALOVITS I. gyógy szerésznél Debreczenben. Főraktár S.-A.-Ujhelyben:

Vidder Gyula gyógyszerész urnál.

Tanuló

megfelelő képzettséggel fölvetetik a homonnai m. k. dohány-nagyáru-dával kapcsolatos fűszer üzletben.

M. 1391/899. sz.

Hirdetemény.

A szinyér-zétényi községi közlekedési (vicinális) közut érdekeltsege nevezett közuton, Zetény községben fennálló Ticze hid ujjáépítését 1704 forint 44 kr. költség összeg erejéig elhatározván.

A fentemlitett munkálat foganatosításának biztosítása czéljából az 1899. évi augusztus hó 21. napjának d. e. 10 órájkor a zemplénmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségeben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. július hó 31-én.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezső,

kir. főmérnök.

A. 1238/899. számhoz.

Hirdetemény.

A nagyméltóságú földmivvelésügyi m. kir. miniszter ur 1899. évi július hó 27-én kelt 54,571. számú rendeletével a tarczali állami faiskolánál építendő kezelői lak épület építését 2499 forint 95 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fenti munkálat foganatosításának biztosítása czéljából az 1899. évi augusztus hó 21-ik napjának délelőtt 10¹/₂ órájára a zemplénmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségeben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. július hó 31-én.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezső,

kir. főmérnök.

A szépség

emelésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb, teljesen ártalmatlan, vegyítiszta és zsirmentes készítmény a

MARGITCRÉME.

Hatása meglepő.

Pár nap alatt szüntet szeptőt, májfo'tot, pür-snést, pattanást, bőrtakát (mit'sser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himőhelyeket, még koros egyéneknek is üde, bájos arczszint kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hírneves tanárok az arezon levő ráncokat massage által tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit-Créme. Ha az arczot naponként Margit-Crémmel masszírozzuk, nemcsak a szeptők, májfo'tok és egyéb arczszirtatlanságok tűnnek el, hanem a ráncok, himőhelyek és egyéb rendellenességek, melyeket öregség, gondok, betegség stb. okoztak.

Ovszer a nap és szél befolyása ellen. Nappal is használható. Nagy tégely 1 frt, kiesi 50 kr.

Margit-hőlgypor 60 kr Margit-szappan 35 kr.

Margit-fogpép (Zahnpaste) 50 kr.

Rosetter hajregenerator az ósz hajnak eredeti színét adja vissza 1 frt.

Hajszőkítő bármily haját arnyszőkőre fest 50 kr. és 1 frt.

Tanochinina pomade legjobb hajápoló és növesztő 35 és 50 kr.

Világosvári Bohus bajuszpedró dőleczeg, szép bajusz nevelésre 25 és 35 kr.

FÖLDES KELEMEN

Arad, Deák Ferencz-utca 12.

Bel- és külhoni gyógyszerészi és higienikus különlegességek, kötszerek, toilette cikkek raktára.

Telefon 111. szám.

Főraktár: Widder Gyula és Kádár Gyula gyógyszerzertáiban.

Raktár minden gyógyszerzertárban.

3 frton felüli rendelmények bérmentve küldetnek.

Cvakcójunk a hemsitasckótól és utánzatoktól.

Csak akkor valódi, ha minden doboz címeres védjeggyel van lezárva.

Gőzcséplők és egyéb gazdasági gépek megrendelhetők a lenti cégnél.

Ugyanott jutányos áron beszerezhető a legjobb minőségű gépolajok, vízhatlan ponyvák, gépszíjak.

Az Umrath és társai gépgyárosoknak,

valamint

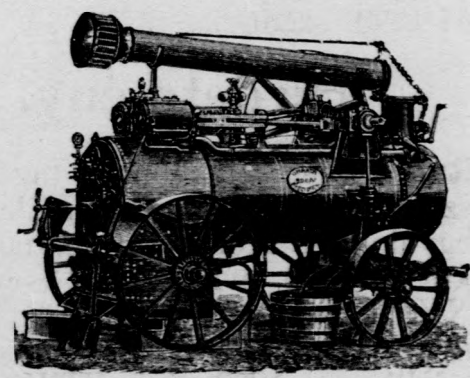
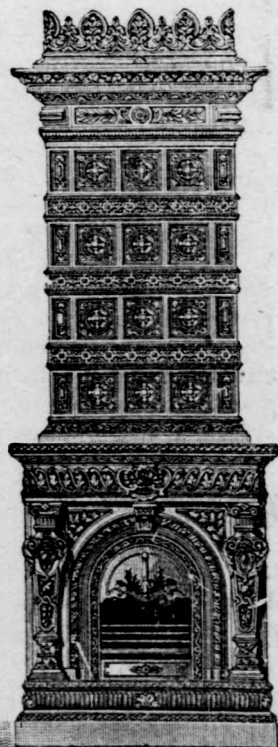
az „Eperjesi Népbank“

cserepkályha gyárnak

bizományi raktára.

BEHYNA TESTVÉREK

vas-, fűszer- és bizományüzlet.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerű
Gőzkazánokat,
Szesz- és víz-tartályokat,
Henze-féle főzőket,
Czefre-előkeverő-kadákat,
továbbá mindennemű
gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat

legszilidabb kivitelben s jutányos áron szállít és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntödéje

KASSÁN.

Csak fiatal embereket

érdekel tudni, hogy a

Párisi Dr. Boiton-féle

Injectio Oriental

már néhány nap alatt elmulasztja még a
legrégebb és legelhanyagoltabb kifolyást is.
Felesleges tehát Santal vagy Copaivát hasz-
nálni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt
nem gyógyítja.

Kapható egyedül

Zoltán Béla

gyógyszertárában

Budapest, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. előleges beküldésével franco.

Árverési hirdetés.

Sztropkó mezőváros közbirtokosságának tulajdonát képező országos és heti vásárvám **f. évi augusztus hó 24-én d. e. 10 órakor** Sztropkón Tomka László körjegyző lakásán 1900. évi január 1-től számtott három egymásután következő évre nyilvános árverés útján bérebe fog adni.

A bérleti feltételek ugyan Tomka László körjegyző urnál bármikor megtekinthetők.
Budapest, 1899. július hó 5.

Lejtényi György,
közbirtokossági elnök.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jó hírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai számorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

DEUTSCH ADOLF

hordó-gyáros. * S.-A.-Ujhely.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint az itt S.-A.-Ujhelyben, Rákóczy-utca saját házamban (tul a hidon) meglevő **bodnár műhelyemet** tetemesen nagyobbitottam s raktáron tartok a legjobb minőségű hegyi tölgyfából készült minden nagyságu **hitelesített hordót és ántalagot.**

Elvállalok továbbá **szüretelő és fürdőkádak** készítését minden alakban és nagyságban, ugyszintén mindenféle javításokat is.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Deutsch Adolf,
hordó-gyáros.

Figyelemre méltók!

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

A nyári idényben.

Következő biztos hatású ártalmatlan pipere gyártmányok, melyek **HOFMANN BÉLA** az „Arany Oroszlánhoz” címzett ungvári gyógyszerárában, eredeti előírat szerint készítve, nagy kelendőség miatt folyton friss minőségben kapható közkedvelt különlegességnek:

„LILIAM ARCZKENŐCS”

„LILIAM MOZSDÓVIZ” és

„LILIAM SZAPPAN”

Mindannyi külön és együttesen a szeplő, májfolt, pattanások, bőrtisztatlanság, bőrátkák (mitesser) ellen kitűnő sikerrel alkalmazhatók! Nem nélkülözhető ezekhez

„LILIAM HÖLGYPOR”

a legjobb s legújabb arczpor: mely mindennapi használat mellett is teljesen ártalmatlan, kellemes finom illattal a nélkül, hogy fel-tűnnék, kitűnően tapad s az arcnak természetes üde színt kölcsönöz! Kapható fehér, rózsza és créme (barnáknak) színben.

Zemplénmegye és környékére egyedüli raktár:

KINCSESSY PÉTER gyógyszerára
az „Üdvözítő”-höz S.-A.-Ujhelyt, a fő-utcán.

Hol is kívánatra képes árjegyzékek ingyen adatnak bárkinek s postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Figyelemre méltók.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy S.-A.-Ujhelyben a Wekerle-téren lévő és a „Vörös ökör”-höz címzett **korcsma és vendéglői helyiséget** a kor igényeinek megfelelően átalakítottam s meg-nagyobbitottam.

Üzletemnél az **ujjonnan létesített kitűnő magyar konyha** kezelésével saját felügyeletem mellett **Réder József jó hírnevű volt budafoki vendéglőst** biztam meg, ki hideg-és meleg ételekkel kitűnő s természetes borok és egyéb italokkal a napnak bármely órájában a m. t. közönség rendelkezésére áll.

Boraim természetes, jó minőségeért szavatolok. **Czankó bor literje 40 kr., kövesdi asztali bor 50 kr.,** vörös és számorodni borok minőség szerint igen jutányosan számítatnak. **Frissen csapolt Korona söröm versenyen felül áll.**

Üzletemet a m. t. közönség pártfogásába ajánlva vagyok

tisztelettel

Deutsch Simon.

Azonnali belépésre kerestetik

a tótjablonyai uradalom részére egy béres gazda és egy csósz, illetve erdőőr. — Magyar és tót nyelv kívánatos.

Tótjablonyai uradalom
posta Koskócz.

WIDDER GYULA

GYÓGYSZERTÁRA A „MAGYAR KORONÁHOZ”
S.-A.-Ujhely, (Dr. Hornyai-féle házban).

Raktára az összes bel- és külföldi különlegességeknek, legfinomabb angol s francia illatszerek, hölgyporok, szappanoknak. Sebészeti eszközök, kötszerek, gyógyborok, gyógyezukorkák

Valódi lilium arczkenőcs és szappan

szeplő, májfolt, mitesser s az arczbőr egyéb betegségei ellen kiténő sikerrel használható.

Az arczkenőcs ára 70 fillér, 1 kor., 1 kor. 40 fillér és 2 kor.
1 darab szappan ára 1 kor. 20 fillér.

Valódi tokajival készített s igen kellemes édes ízű china vas bor

orvosi ajánlatra, vérszegénység, sápkór s a gyermekek gyengesége ellen használendő, nagy üveg ára 7 kor. 20 fillér, kis üveg 4 korona.

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.
Csomagolás díjtalan.

Idült légcső-, tüdő-, gyomor-, bél- és hólyag-hurutban, húgykő és fővény-kórbán szenvedőknél az országszerte páratlannak ismert és használt üdítő ital a

PARÁDI

savanyu viz

hatalmas gyógyerővel bír, különösen ott, hol az ivóvíz rossz, vagy ahol gerjes és járványos betegségek szoktak uralkodni, igen ajánlható.

Kizárólagos raktár S.-A.-Ujhely részére

MALÁRTSIK GYÖRGY

mindennemű bel- és külföldi természetes ásványvizek raktárában,
fűszer-, csemege és gyarmatárú kereskedésében.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy auirott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

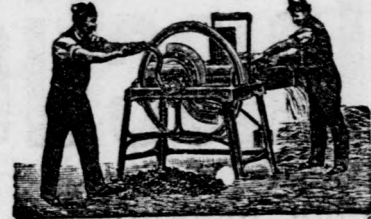
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szeeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Sürgöny-czim: „KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.

KEGYELET

temetkezési vállalat

S.-A.-Ujhelyben

KEGYELET

temetkezési vállalat

S.-A.-Ujhelyben

elvállal mindenféle temetéseket **vidéken is,** és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: érc- és fakoporsókat, továbbá finom nickl-koporsókat, sarcophágót, mindenféle szemfedeleket, érc-, mü- és élővirág koszorúkat, szallagokat, viasz- és szurokfáklyákat.

Fakoporsók 1 frittól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 7 frittól feljebb, nagynak 1 öl nagyságban 35 frittól egész 700 frittig.

A „KEGYELET“ temetkezési vállalat S.-A.-Ujhelyben

elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges és oszlopos gyászkocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a temetéshez szükséges kellekekkel.

A legesekélyebb rendelményénél is gyors és pontos kiszolgálás biztosítottatik.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármilyen módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt az intézet megbizottja tiszteletét teendő a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteleről.

A „KEGYELET“

temetkezési intézet Sátoralja-Ujhelyben
gyászkeelmék és gyászfényolok nagy raktára.
Gyászruhák hölgyek és urak számára 12 óra alatt elkészítettetnek.

Kiváló tisztelettel:

Schön Sándor és Társa.

Sürgöny-czim: „KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.

S.-A.-Ujhely, nyomott a Zepmlén-nyorssajtóján.

Dus választék érc- és mü-koszorúknak, koszoru-szallagoknak, Pontos és ócsa kiszolgálás bármely csekély rendelésnél is.

Legnagyobb és legelőcsőbb raktár egész országban és mindenfelé érczkoporsóknak egész Zepmlén-nyorssajtójában.

Sátoralja-Ujhelyben
ELŐF...
Egész...
Félév...
Negy...
Bé...
csak...
Köz...
Egy...
A ny...
garm...
A...
Hog...
már sz...
kolcz s...
rosa s...
zsirunk...
hászó j...
a jó ma...
Bo...
akaratl...
gondolj...
tettek...
ségünk...
lettek...
hiszéken...
örzésre...
nok, a...
közénk...
beonítá...
Me...
tóban...
gyott...
társadal...
meghall...
a borha...
regkeve...
E...
már, h...
eláradt...
tésére...
a mi h...
sebb, n...
az lste...
hamisi...
honna...
Honna...
a mén...
ebben...
nép aj...
koresn...
ez tor...
miféle...
csak t...
sem!...
borhar...